

Kerkenbeleidsplan

Het beleidskader met betrekking tot parochiekerken

De Vlaamse regering engageerde zich in het Regeerakkoord 2009-2014 met betrekking tot het beter beheer van parochiekerken tot het volgende:

- 'We maken werk van het restaureren en beschermen van kunsthistorisch, archeologisch, kerkelijk en varend erfgoed en we maken het hedendaags bruikbaar. We zoeken naar oplossingen voor de hoge kostprijs en coördinatie van inspanningen van verschillende overheden bij grote monumenten.'
- 'In het kader van een geïntegreerd erfgoedbeleid zet de Vlaamse Regering in op een meer gesystematiseerde en uitdrukkelijke aandacht voor het religieus erfgoed. Bovendien moet het Centrum voor Religieuze Kunst en Cultuur (CRKC) als Vlaams expertisecentrum voor het religieuze erfgoed erkend worden, zodat het alle betrokkenen optimaal kan begeleiden bij behoud, beheer en herbestemming.'

Minister Bourgeois, die bevoegd was voor Binnenlands Bestuur en Onroerend Erfgoed, werkte in voornoemde legislatuur deze voornemens verder uit voor beide beleidsdomeinen.

Op 24 juni 2011 keurde de Vlaamse regering de conceptnota 'Een toekomst voor de Vlaamse parochiekerk' van minister Bourgeois goed. Het centrale uitgangspunt van de conceptnota is dat de langetermijnvisie op de parochiekerken in een bepaalde gemeente enkel op lokaal niveau kan worden ontwikkeld en dat de Vlaamse Regering die lokale visievorming zal stimuleren. De lokale actoren wordt gevraagd om in samenspraak met de bisschoppelijke overheid een strategische langetermijnvisie uit te werken over de toekomst van de parochiekerken, een zogenaamd 'parochiekerkenplan'. Het meerjarenplan dat in 2013 diende te worden vastgelegd met de financiële afspraken tussen kerkfabriek en gemeente voor de komende zes jaar, zou hierop gebaseerd moeten zijn.

In aansluiting bij deze vraag van de Vlaamse regering, vaardigden de Vlaamse bisschoppen, enkele richtlijnen uit (d.d. 08.11.2012), uitgaande van belangrijke en correct gedefinieerde basisprincipes.

De conceptnota werd opgevolgd door een schrijven van september 2011 van minister Bourgeois aan de gemeenten, kerkfabrieken en centrale kerkbesturen waarbij aangedrongen werd om van deze langetermijnvisie werk te maken. In deze omzendbrief riep minister Bourgeois alle betrokken actoren op om de meerjarenplannen degelijk voor te bereiden, en tot het opnemen van de volgende basisgegevens in de dossiers:

- de parochiekerken als gebouw, met onder meer de cultuurhistorische waarde, de architecturale mogelijkheden, de bouwfysische toestand, de mogelijkheid tot compartimentering,;
- de parochiekerk in zijn ruimtelijke omgeving;
- het actuele gebruik en de functie van de parochiekerk;
- mogelijke interesse van andere actoren.

Er bestond geen specifieke omschrijving van de inhoud van een kerkenplan, maar in de omzendbrief werd verwezen naar de resultaten van een bevraging als basis ervan, die werd opgezet door het CRKC vanuit zijn rol van kenniscentrum in deze materie. Het kerkenplan werd omschreven als de verzamelnaam van alle overheidsinitiatieven omtrent de toekomst van de parochiekerken met het meerjarenplan als onderdeel ervan.

Sinds de inspiratienota dd. 22.02.2017 van het Agentschap Onroerend Erfgoed, is er meer duidelijkheid over de structuur en de inhoud van een kerkenbeleidsplan.

Als beleidsverantwoordelijke voor onroerend erfgoed wenste Minister Bourgeois aan de nieuwe regelgeving ook een verwijzing in de subsidiëeringsvoorwaarden van onroerend kerkelijk erfgoed te koppelen. Het bestaan van de langetermijnvisie op de parochiekerken in een gemeente wordt als een voorwaarde gesteld voor het toekennen van subsidies en mogelijkheid tot subsidiëring van onderzoek en investeringen in herbestemming van kerken werden hervormd.

Het Besluit van de Vlaamse Regering van 26 januari 2024 tot wijziging van het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014, omvat onder meer bepalingen in verband met de her- en nevenbestemming van parochiekerken.

Vanaf 1 januari 2025 wijzigde de premiereregeling voor eredienstgebouwen. Om in aanmerking te komen voor een verhoogde erfgoedpremie van 60% moet een rooms-katholiek eredienstgebouw beschermd als monument in het actuele kerkenbeleidsplan aangeduid zijn voor een ruimer gebruik dan louter de eredienst. Dit kan gaan om valorisatie, medegebruik, nevenbestemming of herbestemming.

Indien het eredienstgebouw uitsluitend wordt gebruikt voor de eredienst, geldt het basispremiepercentage van 40% als erfgoedpremie.

INHOUD

INHOUD	3	
1	INLEIDING	6
2	SITUERING KERKGEBOUWEN	7
3	FICHE PER KERKGEBOUW.....	8
3.1	<u>Sint-Clemenskerk te Klemskerke</u>	8
3.1.1	<i>Identificatie.....</i>	9
3.1.2	<i>Beschrijving</i>	10
3.1.2.1	Plattegrond.....	10
3.1.2.2	Cultuurhistorische waarde	11
3.1.2.2.1	Historiek.....	11
3.1.2.2.2	Westportaal.....	12
3.1.2.2.3	Westgevels	12
3.1.2.2.4	Interieur	12
3.1.2.2.5	Schilderijen	13
3.1.2.2.6	Beeldhouwwerk	13
3.1.2.2.7	Meubilair.....	13
3.1.2.2.8	Liturgisch vaatwerk	15
3.1.2.3	Kerkhof.....	15
3.1.3	<i>Voorzieningen.....</i>	16
3.1.4	<i>Bouwfysische toestand</i>	16
3.1.4.1	Financiële gegevens en investeringen	17
3.1.5	<i>Situering in de ruimtelijke omgeving.....</i>	17
3.1.6	<i>Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie.....</i>	18
3.1.7	<i>Visie op het toekomstig gebruik en de toekomstige functie</i>	19
3.2	<u>Sint-Blasiuskerk in Vlissegem</u>	20
3.2.1	<i>Identificatie.....</i>	21
3.2.2	<i>Beschrijving</i>	22
3.2.2.1	Plattegrond.....	23
3.2.2.2	Cultuurhistorische waarde	23
3.2.2.2.1	Algemeen.....	23
3.2.2.2.2	Historiek.....	24
3.2.2.2.3	Zijbeuk zuid	24
3.2.2.2.4	Zijbeuk noord	25
3.2.2.2.5	Middenbeuk.....	27
3.2.2.2.6	Hoofdaltaar	27
3.2.2.2.7	Doksaal.....	29
3.2.2.2.8	Toren	29
3.2.2.3	Buiten de kerk.....	30

3.2.2.3.1	Kerkhof.....	31
3.2.3	Voorzieningen.....	31
3.2.4	Bouwfysische toestand.....	31
3.2.4.1	Financiële gegevens en investeringen	32
3.2.4.2	Geplande investeringen	32
3.2.5	Situering in de ruimtelijke omgeving.....	33
3.2.6	Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie.....	34
3.2.7	Visie op het toekomstig gebruik en de toekomstige functie	34
3.3	<u>Heilige Kruisverheffing Wenduine</u>	35
3.3.1	Identificatie.....	36
3.3.2	Beschrijving	38
3.3.2.1	Plattegrond.....	38
3.3.2.2	Cultuurhistorische waarde	38
3.3.2.2.1	Historiek.....	39
3.3.2.2.2	Interieur	40
3.3.3	Voorzieningen.....	46
3.3.4	Bouwfysische toestand.....	47
3.3.4.1	Financiële gegevens en investeringen	47
3.3.5	Situering in de ruimtelijke omgeving.....	48
3.3.6	Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functies.....	48
3.3.7	Visie op het toekomstig gebruik en de toekomstige functie	49
3.4	<u>Kerk Sint-Monica in De Haan centrum.....</u>	50
3.4.1	Identificatie.....	51
3.4.2	Beschrijving	53
3.4.2.1	Plattegrond.....	53
3.4.2.2	Cultuurhistorische waarde	54
3.4.2.2.1	Historiek.....	54
3.4.2.2.2	Exterieur gebouw.....	55
3.4.2.2.3	Interieur gebouw	56
3.4.2.2.4	Meubilair.....	57
3.4.3	Voorzieningen.....	60
3.4.4	Bouwfysische toestand.....	61
3.4.4.1	Financiële gegevens en investeringen	61
3.4.4.2	Geplande investeringen	62
3.4.5	Situering in de ruimtelijke omgeving.....	62
3.4.6	Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie.....	62
3.4.7	Visie op het toekomstig gebruik en de toekomstige functie	63
3.4.7.1	Onderbouwde visie.....	63
3.4.7.2	Plan van aanpak rond nevenfuncties of herbestemming	64
4	BESLUIT.....	65
5	BRONNEN	66

6	LIJST VAN FIGUREN.....	67
7	GOEDKEURING BISDOM	69
8	GOEDKEURING GEMEENTERAAD 19.03.2026.....	70
9	BIJLAGEN	71
<u>9.1</u>	<u>Bijlage 1</u>	<u>71</u>

1 INLEIDING

Dit kerkenbeleidsplan omvat volgende gebouwen voor de rooms-katholieke eredienst op het grondgebied van de gemeente De Haan:

- Sint-Clemenskerk, Clemensstraat 5 te 8420 De Haan;
- Sint-Monicakerk, Monicastraat 17 te 8420 De Haan;
- Heilige Kruisverheffing, Kerkstraat 87 te 8420 De Haan;
- Sint-Blasiuskerk, Dorpsplaats 5A te 8421 De Haan.

Dit kerkenbeleidsplan kwam tot stand door de samenwerking tussen de verschillende kerkfabrieken, het centraal kerkbestuur De Haan en de gemeentelijke diensten openbaar domein en ruimtelijke ordening.

Dit kerkenbeleidsplan werd ter goedkeuring voorgelegd aan:

- de bisschop van Brugge op: 29.08.2025.
- de gemeenteraad van De Haan op: 19.03.2026.

De vier kerken van de gemeente De Haan sluiten nu aan bij de bestaande Pastorale Eénheid van Blankenberge en Zuienkerke. Een pastoraal team vanuit de elf kerken werkt de visie, de planning en organisatie uit.

Het pastoraal plan van de Pastorale Eénheid Maria ster der Zee, die op 30.11.2025 werd uitgebreid, voorziet het gebruik van de vier kerken op het grondgebied De Haan, Wenduine, Klemskerke en Vlissegem.

In het pastoraal plan bepaalt het aantal voorgangers (momenteel 2 pastoors) de weekendvieringen die georganiseerd zullen worden.

Momenteel worden er weekendvieringen georganiseerd in de Monicakerk en Heilige Kruisverheffing.

Vieringen op aanvraag (doopsel, uitvaart, huwelijk, ...) hebben plaats in de vier kerken.

De pastorale éénheid heeft niet de intentie om een kerk definitief te sluiten of aan de eredienst te ontheffen.

Dat is onlangs wel gebeurd met de 'Heidekapel' op de wijk Vosseslag, een gebouw voor de eredienst op de wijk Vosseslag. Het gebouw werd aangekocht door de vrije basisschool 'Heideschool', een afdeling van de vrije basisschool 'De Zeeboon' in De Haan centrum.

In dit kerkenbeleidsplan worden allereerst de betrokken kerkgebouwen ruimtelijk gesitueerd. Vervolgens volgt een bespreking van elke kerk afzonderlijk. Aan bod komen een beschrijving, een situering in de ruimtelijke omgeving en een beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie. Aan het einde van dit document is er een overzichtstabel opgenomen met de genomen opties (per kerk), de visie die hieraan ten grondslag ligt en het traject dat is of zal worden opgestart om deze toekomstige invulling te realiseren.

Namens het college,

Signed by:Carton Kimberley
Signed at:2026-03-23 10:22:28 +01:00
Reason:Ik keur dit document goed

Handtekening Bisdom

Kimberly Carton,
Algemeen directeur

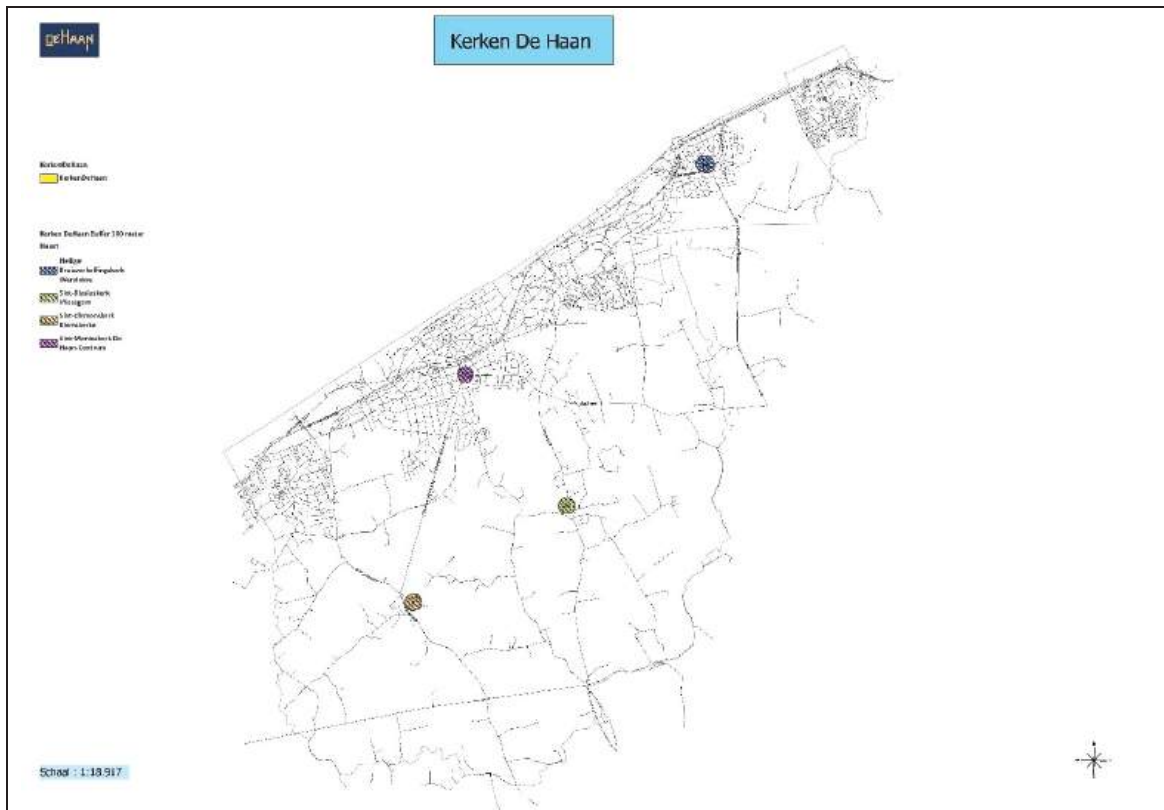

Signed by:Vandaele Wilfried Jozef
Signed at:2026-03-24 17:36:47 +01:00
Reason:Ik keur dit document goed

Wilfried Vandaele,
Burgemeester

2 SITUERING KERKGEBOUWEN

De Sint-Monica kerk en de Heilige Kruisverheffing liggen in het centrum van een toeristische badplaats. Deze kerken trekken naast inwoners ook veel toeristen en tweedeverblijvers aan.

De andere 2 kerken, Sint-Clemens en Sint-Blasius, zijn meer gericht op de plaatselijke bevolking door hun ligging in een landelijk polderdorp.

3.1 Sint-Clemenskerk te Klemskerke

Figuur 1 - Sint-Clemenskerk

3.1.1 Identificatie

Naam: Sint-Clemenskerk.

Geografische ligging:

- Clemensstraat 5, 8420 De Haan (Klemskerke);
- Provincie West-Vlaanderen;
- Kadasternummer De Haan, 1ste afd., Sectie B, perceel 45A, partitie P0000;
- ODIS objectnummer OR_20334.

De kerk ligt op de oostrand van de dorpskern van Klemskerke, een oud polderdorpje in de provincie West-Vlaanderen en een deelgemeente van de kustgemeente De Haan. Het polderdorpje bevindt zich op ongeveer drie kilometer van de kustlijn.

De kerk is omgeven door een ommuurd kerkhof en een omlopende bakstenen stoep.

Plaats in kerkelijke structuur:

- Bisdom: bisdom Brugge;
- Dekenaat: Oostende - Blankenberge;
- Pastorale Eénheid: Maria Ster der Zee;
- Parochie: Klemskerke.

Eigenaar: Gemeente De Haan.

Architect:

- Ammery

Bescherming(en)/vastgesteld:

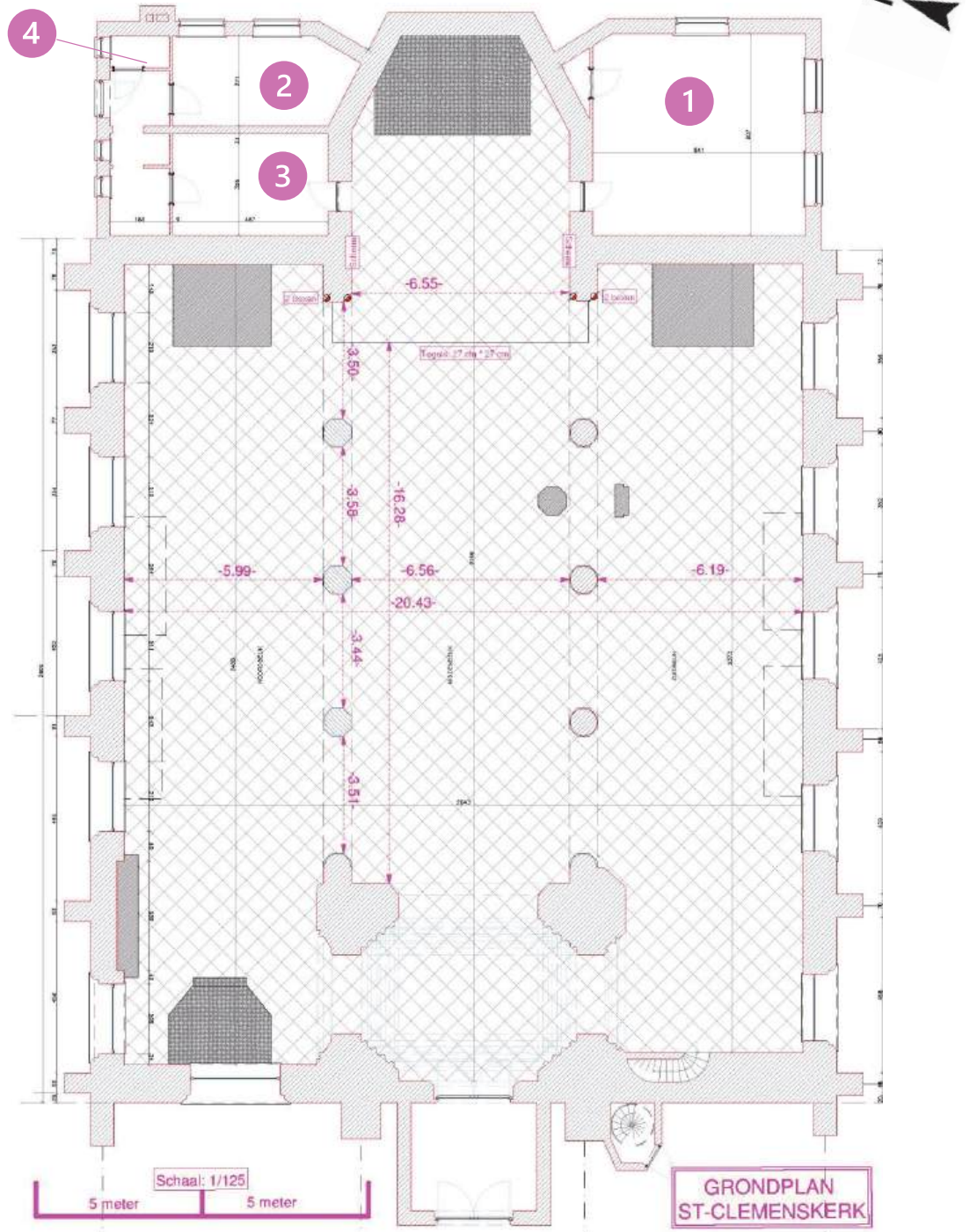
- Status Vastgesteld beschermd monument Parochiekerk Sint-Clemens (05.11.1974);
- Status Vastgesteld bouwkundig erfgoed Parochiekerk Sint-Clemens met kerkhof (14.05.2024).

Oppervlakte:

- Interieur kerkgebouw: 533,7 m².
- Volledige site (kerk en kerkhof): 7.390 m².

3.1.2 Beschrijving

3.1.2.1 Plattegrond

Figuur 2 - Plattegrond

De Sint-Clemenskerk is een driebeukige bakstenen *hallenkerk* op een nagenoeg rechthoekig grondplan met ingebouwde vierkante westtoren (oorspronkelijk vieringtoren), een schip van vijf traveeën en een koor van één

travee met driezijdige sluiting, geflankeerd door de sacristie (1) (zuid), stookplaats (2) (noord), toilet (4) (noord) en berging (3) (noord). Ze is opgebouwd uit een verankerde baksteenbouw onder een leien zadeldak op klossen/treden.

De drieledige westtoren heeft een vierkante basis en een rondboogfries op de tweede geleding. Verder een achthoekige derde geleding met gekoppelde spitsbogige galmgaten onder doorlopende druiplijst waarboven aan vier zijden een uurwerk en een achthoekige spits met bekronend kruis.

3.1.2.2 Cultuurhistorische waarde

3.1.2.2.1 **Historiek**

De plaatsnaam Klemskerke komt reeds in de 11de eeuw voor. Daar stond op dat moment bijna zeker ook een romaanse kerk. De toewijding aan de Heilige Clemens, de derde opvolger van Petrus als hoofd van de katholieke kerk, had hoogstwaarschijnlijk te maken met de functie van deze laatste als 'waterheilige' en patroon van schippers en zeelieden. Volgens de overlevering werd de Heilige Clemens verdronken aan een anker in zee. Over het uitzicht van deze wellicht eenvoudige kerk is niets bekend.

Dit oorspronkelijke kerkje zou in de 13de of het begin van de 14de eeuw zijn vervangen door een gotische kerk met vieringtoren, gewijd aan de Heilige Clemens en Onze-Lieve-Vrouw.

Figuur 3 - Sint Petrus

Figuur 4 - Sint Clemens

Figuur 5 - Sint Barbara

De huidige driebeukige hallenkerk met achtzijdige westtoren gaat terug op een 13de-14de-eeuws kerkgebouw met schip, kruisbeuk met vieringtoren en koorpartij. Hiervan blijven het noordelijke zijkoor (13de eeuw), het zuidelijke zijkoor en het onderste gedeelte van de toren (14de eeuw) bewaard.

De kerktoren van Klemskerke dateert niet uit de 14de eeuw, maar uit de periode circa 1260-1300. Hierop wijzen de afmetingen van de gebruikte bakstenen en het Vlaams verband van het baksteenmetselwerk. Tot deze bouwfase behoort ook de kruising onder de toren.

Door vernielingen gedurende het laatste kwart van de 16de en eerste kwart van de 17de eeuw wordt het schip afgebroken waardoor de vieringtoren nu als geveltoren dienstdoet.

In 1717 wordt aan de vieringtoren een klein voorportaal gebouwd. In de periode 1890-1895 wordt onder leiding van architect Ammery een drastische binnenrestauratie verricht waarbij onder meer de oorspronkelijke zuilen met kapitelen, de houten zoldering en de aankleding van de binnenmuren worden vernieuwd.

In 1902-1903 wordt een buitenrestauratie uitgevoerd waarbij onder meer een roosvenster komt boven het westportaal.

3.1.2.2.2 Westportaal

Onder zadeldak, gedateerd door middel van gecementeerde gevelstenen 'ANNO' en '1717'.

Tuitgeveltje met bekronend blauwhardstenen kruis en muurvlechtingen, rondboogvensters waartussen mijterboognis met beeld van de Heilige Clemens onder doorlopend druiplijstje.

Korfboogportaal onder druiplijstje met gestrekte uiteinden. Versierde deurmakelaar, door middel van kerfsneetechniek gedateerd '1717'. Ingemetselde gedenksteden in de zijgevels van het portaal.

Figuur 6 - Vorgevel

3.1.2.2.3 Westgevels

Centrale topgevel aansluitend bij de toren, neogotisch roosvenster in een geprofileerde omlijsting waarboven een rondbogig deurvenster. Links en rechts twee tuitgevels met bekronend blauwhardstenen kruis, spitsbogige drielichten op afzaten, verjongende steunberen en zeshoekige traptoren. Links een calvarie onder een luifel. Noord- en zuidgevels geritmeerd door verjongende steunberen, bouwnaad tussen derde en vierde travee. Spitsbogige drielichten in geprofileerde omlijsting op afzaten. Koorsluiting met blinde middengevel, zijgevels met gekoppelde spitsboogvensters.

3.1.2.2.4 Interieur

Grotendeels bepleisterd en witbeschilderd onder houten spitstongewelven met gordelbogen. De spitsbogenarcade rust op ronde, bepleisterde zuilen met witbeschilderde knoppenkapitelen en achzijdige blauwhardstenen sokkels. Vieringtoren op baksteen kruisribgewelf, steunend op bundelpijlers- en pilasters met aanzetstenen in de vorm van mensenhoofden.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Figuur 7 - Interieur

3.1.2.2.5 Schilderijen

- Wijding van de Heilige Clemens, 17de eeuw;
- Doornenkroning, 17de eeuw;
- Heilige Simon Stock ontvangt de Rozenkrans van Onze-Lieve-Vrouw met kind, 1649.

3.1.2.2.6 Beeldhouwwerk

- Heilige Clemens, gepolychromeerd eikenhout, 16de eeuw;
- Heilige Barbara, gepolychromeerd eikenhout, 18de eeuw.

3.1.2.2.7 Meubilair

- Noordelijk zijaltaar: neogotisch, 19de eeuw;
- Het hoofdaltaar met het polychrome kruistafereel is van dezelfde periode. Het geheel van dit altaarretabel werd vervaardigd door de Brugse beeldhouwer Pickery. Voor dit laatste ging de kerkfabriek een lening van 7.000,00 Belgische frank aan;
- Biechtstoelen: noordelijke zijbeuk, gedeeltelijk eikenhout, 1652; zuidelijke zijbeuk, 1643;
- Doopvont in elegante vormgeving (in gepolierd arduin) met koperen afsluitdeksel;
- Kerkmeestersbank: eikenhout, 17de eeuw;
- Koorzetels: hout bekleed met leder, 19de eeuw;
- Preekstoel: neogotisch, eikenhout, 19de eeuw;
- Deur van het ingangsportaal met makelaar gedateerd '1717';
- Orgel: met twee handklavieren in eikenhouten neogotische orgelkassen, opgesteld aan het uiteinde van het doksaal. Pijpwerk van de hand van Maximilian Van Petegem en Louis Hooghuis.

Figuur 8 - Hoofdaltaar

Figuur 9 - Orgel

Figuur 10 - Biechtstoel

Figuur 11 - Doopvont

Figuur 12 - Preekstoel

Figuur 13 – Preekstoel: detail Johannes doopt Christus

3.1.2.2.8 Liturgisch vaatwerk

In de sacristie bevinden zich enkele kunstwerken: een zilveren kruisbeeld, monstrans, wierookvat en kannetjes.

Figuur 14 - Kruisbeeld

Figuur 15 - Monstrans

Figuur 16 - Wierookvat en kannetjes

De resultaten van het archeologisch onderzoek zijn achteraan in de kerk te bezichtigen.

Deze voorwerpen werden bovengedaald bij de renovatiewerken voor de nieuwe bevoering en verwarming in 2010-2011.

Aan de ingang links bevindt zich een gedenkplaat: 'Hier werden de menselijke resten, aangetroffen tijdens het archeologisch onderzoek van 2010-2011 in de kerk, herbegraven in de gewijde grond. Als het ware een laatste rustplaats voor de onbekende Klemskerkenaar.'

Naast een beschrijving van de vondsten aan de hand van foto's, worden er ook een aantal artefacten getoond (zoals muntstukken). In het portaal worden twee volledig intacte grafstenen van graven die zich in de kerk bevinden, tentoongesteld.

De renovatie van de buitenkant van de kerk en van het interieur was afgerond begin 2014.

3.1.2.3 Kerkhof

Het rechthoekige, ommuurde en met knotlindes beboomde kerkhof van Klemskerke staat reeds aangeduid op de Ferrariskaart uit het einde van de 18de eeuw. Volgens de Atlas der Buurtwegen is er een muur ten noorden en ten westen terwijl er ten oosten van het kerkhof een gracht is afgebeeld. Buurtweg 18 doorsnijdt het kerkhof van oost naar west. Op de Popp-kaart uit het midden van de 19de eeuw is de buurtweg verdwenen. De stafkaart van 1873 suggereert een ommuurd geheel.

De knotwilgen staan in dubbele rij ten westen en deels ten zuiden van het kerkhof.

Het kerkhof omgeven door een bakstenen muur onder ezelsrug en een gietijzeren toegangspoort.

Het kerkhof bestaat uit een oud gedeelte ten westen en ten noorden en een nieuw gedeelte (derde kwart van de 20ste eeuw) ten oosten.

In het zuidwestelijke deel van het kerkhof bevinden zich interessante graftekens die dateren uit de 20ste eeuw en voornamelijk bestaan uit grafkruisen op stèles en cippes, (verhoogde) grafzerken met stèles in blauwe hartsteen en het gebruik vanaf de jaren 1960 van graniet, kunststeen, witte marmer en mozaïek. Enkele gietijzeren en betonnen kruisen komen voor. De gangbare stijlen komen er voor van neogotiek over eclecticisme naar art deco en modernisme. Het grafteken Dendoncker valt op door de combinatie van hardsteen en roze graniet en de grote pleurante aan het hoofdeinde.

De site is toegankelijk via een geplaveid pad ter hoogte van de Clemensstraat.

Een nutsgebouwtje met sanitair staat in de noordwesthoek.

Figuur 17 - Kerkhof

3.1.3 Voorzieningen

Sanitair	1 toilet rechtover de sacristie, niet publiek toegankelijk
Verwarming	Vloerverwarming op aardgas (installatie in 2011)
Aanzetten klokken + verwarming	Klokken: automatisch systeem van op afstand (app) Verwarming: thermostaat in de kerk
Verlichting	LED-verlichting
Keukenvoorziening	Niet aanwezig
Audiosysteem	Aanwezig, werkt naar behoren
Beeldscherm	2 beeldschermen
Rolstoel-toegankelijkheid	Ja
Aantal kerkstoelen	365 stoelen
Diefstal- en brandbeveiliging	Brandbeveiliging en camerabewaking
Bliksembeveiliging	Aanwezig
Monumentenwacht	Wordt uitgevoerd op afroep
GSM-operatoren	Geen zendmasten voor GSM-operatoren
Zonnepanelen	Niet aanwezig

3.1.4 Bouwfysische toestand

Algemeen is het gebouw in goede staat en de eigenaars wensen dit in de toekomst te behouden.

Het behouden en bewaren van de erfgoedwaarden dient te gebeuren door het uitvoeren van de nodige onderhoudswerken in overleg met en goedkeuring door het Agentschap Onroerend Erfgoed.

3.1.4.1 Financiële gegevens en investeringen

Datum	Uitgevoerde werken
2010 - 2012	Plaatsen vloerverwarming, vernieuwen van de vloer, gevelrenovatie, dakrenovatie: 813.000,00 euro (in opdracht van de kerkfabriek)
2010	Vernieuwen van de noodverlichting: 1.300,00 euro (in opdracht van de kerkfabriek)
2011	Vernieuwen van de elektrische installatie (bekabeling): 1.678,00 euro (in opdracht van de kerkfabriek)
2012	Brandveilig maken van de stookplaats: 9.955,00 euro (in opdracht van de kerkfabriek)
2014	Herstellen van de klok: 1.452,00 euro (in opdracht van de kerkfabriek)
2016	Herstelling verlichting torenuurwerk: 1.704,00 euro (in opdracht van de kerkfabriek)
2017	Installatie camerasysteem: 2.836,00 euro (in opdracht van de kerkfabriek)
2018	Vervangen van de geluidsinstallatie van de klokken: 1.789,00 euro (in opdracht van de kerkfabriek)
2018	Herstelling verlichting torenuurwerk: 1.229,00 euro (in opdracht van de kerkfabriek)
2019	Vervanging sluitwerk toegangspoort kerk: 1.820,00 euro (in opdracht van de kerkfabriek)
2021	Schilderen dievenijzers: 5.390,00 euro (in opdracht van de kerkfabriek)
2022	Vernieuwen van de geluidsinstallatie: 15.124,79 euro (in opdracht van de kerkfabriek)
2022	Vernieuwen van de verlichting van het koor in LED: 5.604,00 euro (in opdracht van de kerkfabriek)
2022	Aankoop van 2 beeldschermen: 8.655,00 euro (in opdracht van de kerkfabriek)
2023	Herstellen en schilderen zuilen in de kerk: 1.887,00 euro (in opdracht van de kerkfabriek)
2023	Vervanging van het kuis in witsteen aan de buitenzijde van de kerk: 2.449,00 euro (in opdracht van de kerkfabriek)
2024	Vernieuwen sanitair in de kerk: 4.047,00 euro (in opdracht van de kerkfabriek)
2024	Herstel voegwerk glas-in-loodraam: 3.404,00 euro (in opdracht van de kerkfabriek)
2025	Schilderen sacristie en bergplaats: 4.196,00 euro (in opdracht van de kerkfabriek)

3.1.5 Situering in de ruimtelijke omgeving

De kerk heeft geen gsm-mast, wel een torenuurwerk. De buitenverlichting werkt op het openbaar verlichtingsnet en werkt tot 24 uur.

De kerk is overdag toegankelijk buiten de erediensten.

De Sint-Clemenskerk is vlot bereikbaar. Er is parking voorzien op het dorpsplein ter hoogte van de kerk en een grotere parking in de nabijgelegen Dorpsstraat naast het gebouw van de voormalige gemeenteschool. Deze kerk neemt mede door zijn ligging een centrale plaats in het dorp en in de gemeenschap van Klemskerke.

Op het omliggende kerkhof bevinden zich waardevolle graven.

Figuur 18 - Geografische ligging Sint-Clemenskerk

3.1.6 Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Het kerkgebouw staat ter beschikking van de samenleving voor voordrachten, concerten, vergaderingen, studiedagen, repetities zang, muziek, woordkunst... Uiteraard steeds in afspraak met de beheerders van de kerk.

Ook voor tentoonstellingen is het kerkgebouw beschikbaar. Kleinschalige en tijdelijke tentoonstellingen zijn uiteraard makkelijker inpasbaar dan grote en langdurige tentoonstellingen.

Een moeilijkheid, zeker bij grotere of langdurige tentoonstellingen, rijst als er een begrafenis plaatsheeft. Die kan immers niet op voorhand ingepland worden.

De parochiekerk is dagelijks open van maart tot november tussen 10:00 u en 18:00 u. De kerk is vrij toegankelijk.

Er wordt volop ingezet op valorisatie van het kerkgebouw. De kerk neemt deel aan 'Open Kerken'. In het eerste weekend van juni openen de aangesloten kerken gratis hun deuren over heel België, Luxemburg en Noord-Frankrijk. In dat weekend zorgt de kerk Sint-Clemens voor een tentoonstelling of een concert.

Ook gaan meermaals concerten door in de kerk, in samenspraak met de dienst cultuur van de gemeente De Haan. Zo maakt de muziekorganisatie ZEE-renades met haar klassieke concerten gebruik van de kerk.

De parochiekerk is dagelijks open van maart tot november tussen 10:00 u en 18:00 u. De kerk is vrij toegankelijk.

Door de ligging aan fiets- en wandelroutes bezoeken passanten vaak de kerk. De aantekeningen in het gastenboek getuigen daarvan.

Voor de eredienst:

- Gewone eredienst: geen sinds 2026;
- Huwelijken: gemiddeld 2 per jaar;
- Dopen: gemiddeld 14 per jaar;
- Begravenissen: gemiddeld 11 per jaar;
- Vormsels: gemiddeld 13 kinderen per jaar. Vanaf 2024 vinden er geen vormselvieringen in de Sint-Clemenskerk meer plaats;
- Eerste communievieringen: 18 kinderen per 2 jaar.

Buiten de eredienst: concerten, voordrachten: gemiddeld 4 per jaar.

De Sint-Clemenskerk is op toeristisch vlak belangrijk voor zowel het kunsthistorische als het religieuze.

3.1.7 Visie op het toekomstig gebruik en de toekomstige functie

De gemeente, de pastoraal verantwoordelijken, het centraal kerkbestuur en de kerkfabriek Sint-Clemens wensen de religieuze functie te behouden, maar medegebruik meer dan vandaag mogelijk te maken.

Er wordt volop ingezet op valorisatie van het kerkgebouw. De kerk neemt deel aan 'Open Kerken'. In het eerste weekend van juni openen de aangesloten kerken gratis hun deuren over heel België, Luxemburg en Noord-Frankrijk. In dat weekend zorgt de kerk Sint-Clemens voor een tentoonstelling of een concert.

Ook gaan meermaals concerten door in de kerk, in samenspraak met de dienst cultuur van de gemeente De Haan.

3.2 Sint-Blasiuskerk in Vlissegem

Figuur 19 - Sint-Blasiuskerk - vooraanzicht

Figuur 20 - Sint-Blasiuskerk met kerkhof (zijaanzicht)

3.2.1 Identificatie

Naam: Sint-Blasiuskerk.

Geografische ligging:

- Dorpsplaats 5A, 8421 De Haan (Vlissegem);
- Provincie West-Vlaanderen;
- Kadasternummer De Haan, 2de afd., Sectie A, perceel 522a;
- ODIS objectnummer 0W000483.

De kerk is gelegen in een beschermd dorpsgezicht in het polderlandschap rond de kern van Vlissegem. De kerk is omgeven door een landelijk kerkhof en bevindt zich langs de hoofdstraat van het dorp, Warvinge genaamd. Het kerkgebouw ligt te midden van een dorpskern met landelijke woningen. Langs de zuidkant bevindt zich een typische weidegrond en het gebouw van het oude klooster met school. Rechtover het kerkgebouw bevindt zich de woning van de vorige pastoors (oude pastorie).

Plaats in kerkelijke structuur:

- Bisdom: bisdom Brugge;
- Dekenaat: Oostende - Blankenberge;
- Pastorale Eénheid: Maria Ster der Zee;
- Parochie: Vlissegem.

Eigenaar: Gemeente De Haan.

Architecten:

- Antonius Verbeke;
- Jef Decoster;
- Julien Haentjens.

Bescherming(en)/vastgesteld:

- Status Vastgesteld bouwkundig erfgoed (14.09.2009);
- Beschermd monument Parochiekerk Sint-Blasius met kerkhofmuur (MB 23.04.1985);
- Deel van het beschermd dorpsgezicht Parochiekerk Sint-Blasius met omgeving (MB 23.04.1985);
- Beheersplan 'Parochiekerk Sint-Blasius', voor een periode van 24 jaar, goedgekeurd op 20.06.2024 door het Agentschap Onroerend Erfgoed. Het college van burgemeester en schepenen van 12.07.2024 nam kennis van voor vermeld beheersplan.
- Beheersplan 'Parochiekerk Sint-Blasius en omgeving', voor een periode van 24 jaar, goedgekeurd op 07.04.2025 door het Agentschap Onroerend Erfgoed. Het college van burgemeester en schepenen van 18.04.2025 nam kennis van voor het beheersplan.

Oppervlakte:

- Interieur kerkgebouw: 292 m².
- Exterieur kerkgebouw: 454 m².

3.2.2 Beschrijving

Inventaris bouwkundig erfgoed / bouwkundig relict.

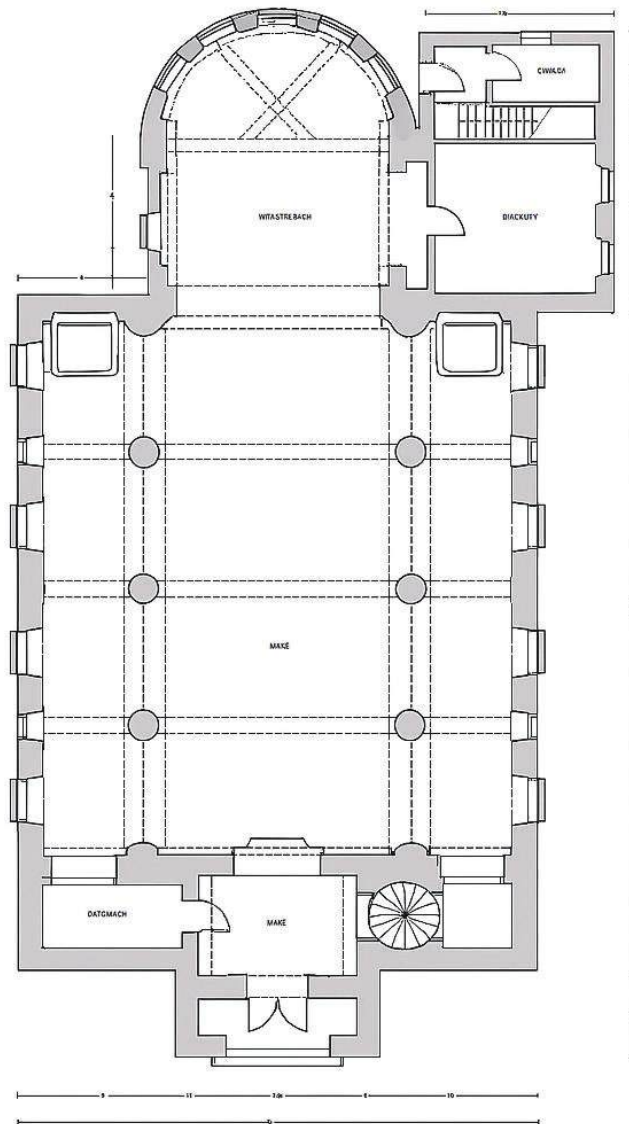
Typologie: kerkhoven, omheiningsmuren, parochiekerken.

Gewijd aan Blasius van Sebaste.

Stijl: neoclassicisme.

Datering: eerste bedehuis in 988.

3.2.2.1 Plattegrond

Figuur 21 - Plattegrond

3.2.2.2 Cultuurhistorische waarde

3.2.2.2.1 Algemeen

De Sint-Blasiuskerk hoort bij de parochie Vlissegem. Een neoclassicistische kerk in een basiliekvorm, ingeplant midden de dorpskern, omgeven door een ommuurd kerkhof en een omlopende bakstenen stoep rond het kerkgebouw.

3.2.2.2 Historiek

De kerk is gebouwd in drie beuken: middenbeuk en twee zijbeuken.

Het plafond is een koepelvormig bepleisterd stenen gewelf.

De neoclassicistische Sint-Blasiuskerk ligt in een beschermd dorpsgezicht. Ze is omgeven door een kerkhof waarvan de paden omzoomd zijn door geknotte lindebomen. Op de begraafplaats, omsloten door een witgekalkte kerkhofmuur en smeedijzeren hekken, liggen zeven Engelse soldaten begraven.

De eerste schriftelijke vermelding van de parochie (in een pauselijke oorkonde) dateert van 988.

Het dorp en de bidplaats met de Heilige Blasius als patroonheilige worden al in 988 onder de naam 'Fleskengem' vermeld. Archeologisch onderzoek bevestigt dat dit polderdorp één van de oudste nederzettingen aan de kust is.

In de 13de – 14de eeuw werd het primitieve houten kerkje vervangen door een gotische hallenkerk. Deze kerk kwam erg gehavend uit de Geuzentijd (1566 - 1585) en werd slechts gedeeltelijk hersteld wegens geldgebrek. Tegen eind 1788 was de bouwfysische toestand van de kerk in een zodanig slechte staat dat er voor geopteerd werd een volledige nieuwe parochiekerk te bouwen. Pas in 1834 werd het werk voltooid. Sindsdien beschikt het dorp over deze driebeukige kerk met weststoren.

Het sobere neoclassicistische interieur is bepleisterd en wit geschilderd en overwelfd door een tongewelf. In de kerk worden enkele waardevolle 17de- en 18de-eeuwse schilderijen en beeldhouwwerken bewaard. Het meeste van het meubilair dateert uit de 18de eeuw.

3.2.2.3 Zijbeuk zuid

De doopvont uit 1830 bestaat uit een marmeren bekken op schacht en wordt afgesloten met een klokvormig deksel in licht koper: gemaakt door zilversmid Pieter Naert uit Brugge.

In de doophoek hangt een schilderij met de Heilige Dominicus die de rozenkrans ontvangt van Onze Lieve Vrouw; schilder is Collet Nounchele uit 1839.

De doophoek is afgesloten met een smeedijzeren hekken uit 1839.

Figuur 22 - Doopvont

Tegen de zijmuur staat een kerkmeesterbank in eikenhout Houten kruis (missiekruis) aangekocht in 1905. Het Christusbeeld is in gips.

De biechtstoel dateert uit de late 18de eeuw. In de deuren staat een adelaar in stralenkrans en wolken.

Links en rechts van de biechtstoel staan twee beelden op een console in gips.

De Kruisweg telt veertien staties, is door kunstschilder Tulpinck op doek geschilderd in 1867 en ingekaderd in 1941 in een eiken muurbekleding.

Er hangt een kader met een afbeelding van de Heilige Blasius van een vroeger vaandel.

Het Blasiusaltaar is gebouwd in 1865. Het Blasiusbeeld in gepolychromeerd hout dateert van de jaren 1600.

Op het Heilige Blasiusaltaar bevindt zich een drieluik in eikenhout met Onze Lieve Vrouw van altijddurende Bijstand met twee engelen. Het is op zink geschilderd in 1933.

Figuur 23 - Biechtstoel

Figuur 24 - Heilige Blasius

De preekstoel in eikenhout op de rand van het koor, dateert uit 1777, is gemaakt door de Brugse beeldhouwer Dominicus Dalsi. De trapleuning vertoont uitbeeldingen van een tiaar, kruisstaf, sleutels, vissersring.

3.2.2.2.4 Zijbeuk noord

Vooraan bevindt zich het Onze Lieve Vrouw-altaar in marmer, gebouwd in 1865.

In de nis staat een beeld van Onze Lieve Vrouw van Lourdes in gips.

Figuur 25 - Zijbeuk noord

Figuur 26 - Onze Lieve Vrouw met kind uit 1639

Op het altaar prijkt het beeld van Onze Lieve Vrouw met Kind uit 1639. Vrouw en Kind dragen een zilverenkroon. Onze Lieve Vrouw houdt een scepter in de hand. Daarrond is een zilveren bloemenkrans gespannen uit 1822.

De kruisweg is ingekaderd in de eikenhouten muurbekleding.

Daar hangt een kader met een overzicht van de foto's van alle missionarissen uit Vlissegem.

Verder staat een biechtstoel in eik met een adelaar en een stralenkrans met links en rechts een beeld in gips.

Daarnaast staat een beeld in gebakken potaarde (met de aartsengel Michaël).

Verder bevindt zich een eiken kerkmeesterbank.

Op een houten toonblad liggen sedert 2018 elf beeldjes in terracotta ter herinnering aan de eerste wereldoorlog en de gesneuvelden.

Figuur 27 - Terracotta beeldjes ter nagedachtenis van de slachtoffers van WO I

Links aan de ingang bevindt zich de Heilige Blasiuskapel, afgesloten met een afsluithekken in kunstsmeedijzer met ingewerkt medaillon in koper en een roskam.

Aan de muur hangt een groot schilderij met de geseling van Christus, geschilderd door Collat Nouchelen uit 1839.

Op een tafeltje staat een houten gepolychromeerde relikwiehouder met een relikwie van de Heilige Blasius uit de 18de eeuw. Daarnaast staat een vaandel met de Heilige Blasius.

Figuur 28 - Heilige Blasiuskapel

Figuur 29 – Relikwiehouder met een relikwie van de Heilige Blasius

Elke zijbeuk heeft vier vensters in kathedraalglas, omgeven met een boord in brandglas (korengalmen en druiventrossen).

3.2.2.2.5 Middenbeuk

In de middenbeuk hangen acht koperen luchters met zes armen.

Aan de ingang bevindt zich links en rechts een kerkmeesterbank in wit hout.

Hier staan ook glazen vitrines met kleren van een kerkbaljuw en oude kazuifels.

Figuur 30 - Kledij van een kerkbaljuw

Figuur 31 - Koormantel

Figuur 32 - Kerschip met koor

3.2.2.2.6 Hoofdaltaar

Het hoofdaltaar is uit marmer (van verschillende soorten) en bevat een draaitabernakel uit 1834.

Links en rechts bevinden zich twee knielende engelen uit hout gesneden en geschilderd. De engelen komen van het vroegere hoofdaltaar.

Op het altaar staan zes koperen kandelaars, machinaal geslagen in bladkoper.

De houten credenstafel (voor de offergaven) bevat een wit marmeren blad, dat hoort bij het vroegere hoofdaltaar.

Wat hoger aan het hoofdaltaar hangen aan de muur de vier evangelisten, in halfverheven beeld in gips.

Links staat het processiekruis in koper. In het midden hangt de godslamp in koper. Er hangen twee zesarmige luchters in koper.

Figuur 33 - Hoofdaltaar

Figuur 34 – Hoofdaltaar en koor

Rechts in het koor hangt een schilderij op doek uit de 17de eeuw met het tafereel van de cijnspenning. Het verhaal uit het evangelie gaat als volgt: Een groepje Farizeeërs probeert Jezus ten val te krijgen door hem een politieke uitspraak te ontlokken: “Mogen Joden belasting betalen aan de Romeinse keizer?” Jezus vraagt om hem een penning te tonen, met daarop de beeltenis van de keizer.

De twee vernieuwde brandramen dateren uit 1931 en zijn gemaakt naar de uitvoering van de vroegere brandvensters. Ze bevatten de tafereelen van de Boodschap aan Maria en de Geboorte van Christus.

Daar bevindt zich een venster uit antiek glas, omgeven met een band met een geometrische tekening.

Figuur 35 - Tafereel van de cijnspenning

Figuur 36- Dee geboorte van Christus

De vroegere communiebank uit 1777 werd verplaatst en is uit eikenhout. De panelen tonen manna, toonbroden, het offer van Melchisedek. Ze zijn gemaakt door de Brugse beeldsnijder Dominicus Dalsi. Het paneel met de afbeelding van de Heilige Eucharistie is in het huidige altaar verwerkt.

De zitbank links bevat een knielbank en een muurbekleding uit eikenhout.

Links bevinden zich twee mooie schilderijen op hout: de opdracht van Christus in de tempel en de aanbidding van de drie wijzen. De kerk kreeg de schilderijen van Eerwaarde Heer Gryson, priester te Vlissegem van 1822 tot 1853, die de twee schilderijen had geërfd van zijn grootouders (in de 18de eeuw).

Figuur 37 - Aanbidding van de drie wijzen

3.2.2.2.7 Doksaal

Het doksaal is gemaakt uit eikenhout met een medaillon dat Sint-Cecilia voorstelt.

Het orgel was oorspronkelijk een Van Peteghem-orgel dat in 1962 werd vernieuwd.

Figuur 38 - Orgel

Figuur 39 – Achterzijde kerkship en kerkorgel

3.2.2.2.8 Toren

De toren bevat een klok uit 1954. Tijdens de twee wereldoorlogen nam de bezetter de klokken mee.

Aan de toren hangt een uurwerk dat door een centrale reductie de vier wijzerplaten bedient.

De toren (zonder kruis en haan) is 24,35 m hoog.

Op de spits van de toren staan een ijzeren kruis en een haan.

In de nis boven het kerkportaal bevindt zich een beeld in natuursteen van de Heilige Blasius.

Figuur 40 - Kerkportaal

Links van de poort van de inkom hangt een houten kruis met een Christusbeeld in gesneden hout. De Brugse beeldhouwer Karel Laloo herstelde het kruisbeeld in 1954. Volgens hem was het kruisbeeld minstens 300 jaar oud. Frederick Cnockaert uit Wervik (Kerat) renoveerde dit kruisbeeld opnieuw in 2016. Hij bevestigde ook de leeftijd van het beeld.

Rechts van het portaal staat een beeld van het Heilig Hart in kunststeen uit 1926.

3.2.2.3 Buiten de kerk

De begraafplaats rond de kerk bevat zes militairen die met een vliegtuig zijn omgekomen in 1942. Er rust ook een aangespoelde militair uit 1940.

Figuur 41 - Kerkhof met de graven van de vliegtuigbemanning

Buiten aan het kerkportaal hangt een gedenkplaat met de priesters/pastors van de parochie.

Eveneens hangt er een gedenkplaat voor Eerwaarde Heer Gryson.

Voor de gesneuvelden van beide oorlogen is er een monument aanwezig op het kerkhof.

Aan de ingang van het kerkhof ligt een roepsteen.

3.2.2.3.1 *Kerkhof*

Het kerkgebouw is omringd door een ommuurd kerkhof.

Tussen de oude pastorie en het kerkportaal staat een dubbele rij lindenbomen. Aan de zuidkant bevindt er zich een wandeldreef langs de lindenbomen.

3.2.3 Voorzieningen

Sanitair	1 toilet bij de sacristie, niet publiek toegankelijk Sanitair is aanwezig in de pastorie recht tegen over de kerk
Verwarming	Luchtverwarming op aardgas (installatie in 2012)
Aanzetten klokken + verwarming	Klokken: automatisch systeem van op afstand (app) Verwarming: thermostaat in de kerk (manuele bediening)
Verlichting	Grotendeels LED-verlichting, 6 spots in halogeen. Ze worden vervangen bij de schilderwerken in 2026
Keukenvoorziening	Niet aanwezig
Audiosysteem	Aanwezig, draadloze micro, werkt naar behoren
Beeldscherm	Niet aanwezig
Rolstoel-toegankelijkheid	Ja
Aantal kerkstoelen	195 stoelen
Diefstal- en brandbeveiliging	Brandbeveiliging en camerabewaking
Bliksembeveiliging	Aanwezig
Monumentenwacht	Wordt uitgevoerd op afroep
GSM-operatoren	Geen zendmasten voor GSM-operatoren
Zonnepanelen	Niet aanwezig

3.2.4 Bouwfysische toestand

Hierbij wordt verwezen naar het recent opgemaakt en goedgekeurd beheersplan voor de Sint-Blasiuskerk, pagina 42 goedgekeurd door het Agentschap van Onroerend Erfgoed op 26.06.2024. Het college van burgemeester en schepenen nam op 12.07.2024 kennis van dit beheersplan.

Het beheersplan van de Sint-Blasiuskerk, opgemaakt door Architectenbureau Dugardyn, Spinolarei 10 te 8000 Brugge, maakt integraal deel uit van het kerkenbeleidsplan. ([Bijlage 1](#) – Beheersplan van de Sint-Blasiuskerk).

Aantal zitplaatsen: momenteel staan er 195 stoelen.

De kerk bestaat uit een groot geheel dat door zijn beperkte oppervlakte moeilijk op te splitsen valt. De interieurelementen (altaar, biechtstoelen, preekstoel) laten geen architecturale ingrepen toe. De kerk kan sporadisch gebruikt worden voor niet-kerkelijke activiteiten, zoals concerten, toeristische bezoeken, tentoonstelling,

In de komende jaren zullen er verschillende werken gebeuren, enerzijds om de erfgoedwaarde te herwaarderen en te herstellen en anderzijds om het gebouw te onderhouden en te gebruiken. In de legislatuur 2025-2031 worden de gevels en het dak van de sacristie hersteld en het interieur van de kerk geschilderd.

In de periode van 2023-2025 werd een algemeen kleurenonderzoek uitgevoerd van het volledige interieur van de kerk. Daarin werden 4 fases van schilderwerken teruggevonden. In het koor en de 2 zijaltaren (het Onze Lieve Vrouw altaar en het Heilige Blasius altaar) zijn de multicolore schilderwerken teruggevonden van vóór 1930 en bij de herschildering in 1931 en 1947 en de herinrichtingswerken in de periode van 1940-1942 (zie art. 2.2.3 en pag. 36, 37 en 38 van Bijlage 1).

In samenspraak met Agentschap Onroerend Erfgoed, de Kerkfabriek en de gemeente De Haan is beslist om terug de multicolore uitvoering in het koor en de twee zijkapellen aan te brengen.

Daar het eerste kleuronderzoek (in 2023) niet de beoogde kleurstelling weergeeft, diende een tweede kleuronderzoek (in 2024-2025) uitgevoerd te worden van zowel het koor als de twee zijaltaren.

Het nieuw onderzoek had tot doel het polychrome schilderwerk in het koor en de twee zijaltaren te achterhalen en advies te geven naar de aanpak en visie van de verdere restauratie.

Het behouden en bewaren van de erfgoedwaarden zal gebeuren door de nodige werken uit te voeren met respect voor bouwonderdelen, materialen en uitvoeringstechnieken.

De schilderwerken zullen in de nabije toekomst uitgevoerd worden na overleg met en na goedkeuring door het Agentschap Onroerend Erfgoed en Gemeentebestuur De Haan.

Algemeen is het gebouw momenteel in goede staat en de eigenaar wenst dit in de toekomst te blijven behouden.

3.2.4.1 Financiële gegevens en investeringen

Datum	Uitgevoerde werken
2012	Vernieuwen van de verwarmingsinstallatie: 46.624,93 euro (in opdracht van gemeente De Haan)
2016	Restauratie kruisbeeld aan de voorgevel van de kerk: 10.285,00 euro (in opdracht van de kerkfabriek)
2016	Installatie van camerabewaking: 3.767,00 euro (in opdracht van de kerkfabriek)
2017	Herstelling van het torenuurwerk: € 15.836,48 euro (in opdracht van gemeente De Haan)
2017	Vernieuwen van de tapijt in de kerk: 2.000,00 euro (in opdracht van de kerkfabriek)
2018 - 2019	Plaatsen van een glazen kast + kledij kerksuisse: 5.886,56 euro (in opdracht van de kerkfabriek)
2020	Plaatsen van een klankzuil: 1.703,59 euro (in opdracht van de kerkfabriek)
2023	Geborduurde altaardwalen en albe: 1.939,99 euro (in opdracht van de kerkfabriek)

3.2.4.2 Geplande investeringen

Datum	Uitgevoerde werken
2026	Vervangen van de verlichting door LED: 7.000,00 euro (in opdracht van de kerkfabriek)
2026	Schilderen van het interieur van de kerk (fase 1), restauratie van de gevels en herstellen van het dak van de sacristie: 363.000,00 euro (in opdracht van gemeente De Haan)
2027	Schilderen van het interieur van de kerk (fase 2 – polychroom schilderwerk): 212.000,00 euro (in opdracht van gemeente De Haan)

2027	Vernieuwen van de micro-installatie: 4.000,00 euro (in opdracht van de kerkfabriek)
2027	Aankoop van een beeldscherm: 3.000,00 euro (in opdracht van de kerkfabriek)

3.2.5 Situering in de ruimtelijke omgeving

De Sint-Blasiuskerk grenst aan de oostkant tegen Warvinge, aan de noordkant tegen de Dorpsplaats, aan de westkant tegen de pastorie, aan de zuidkant tegen de Polderweiden.

Figuur 42 – Geografische ligging Sint-Blasiuskerk

De kerk heeft geen gsm-mast, wel een torenuurwerk. De buitenverlichting werkt op het openbaar verlichtingsnet en werkt tot 24 uur.

De kerk is overdag toegankelijk tussen 09:00 u en 17:00 u.

De Sint-Blasiuskerk is vlot bereikbaar, er is parking op het dorpsplein ter hoogte van de kerk. Deze kerk neemt mede door zijn ligging een centrale plaats in in het dorp en in de gemeenschap van Vlissegem.

Verschillende fiets- en wandelroutes komen er voorbij.

Rondom de Sint-Blasiuskerk is een kerkhofmuur gebouwd. Die bestaat uit rood baksteenmetselwerk dat gekaleid en wit geschilderd werd.

Er zijn 6 doorgangen in de kerkhofmuur. Twee aan de noordwestzijde, één aan de noordoostzijde, één aan de zuidoostzijde en twee aan de zuidwestzijde.

Op het omliggende kerkhof bevinden zich enkele waardevolle graven.

Voor het kerkhof en de omgeving werd door het Architectenbureau Spectra uit Gentbrugge een beheersplan opgemaakt dat op 27 april 2025 werd goedgekeurd door het Agentschap Onroerend Erfgoed. Zie <https://plannen.onroenderfgoed.be/>.

3.2.6 Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Het kerkgebouw staat ter beschikking van de samenleving voor voordrachten, concerten, vergaderingen, studiedagen, repetities zang, muziek, woordkunst... Uiteraard steeds in afspraak met de beheerders van de kerk.

Ook voor tentoonstellingen is het kerkgebouw beschikbaar. Kleinschalige en tijdelijke tentoonstellingen zijn uiteraard makkelijker inpasbaar dan grote en langdurige tentoonstellingen.

Ter gelegenheid van Vlissegem kermis wordt er vaak een tijdelijke tentoonstelling opgesteld in de kerk. Een moeilijkheid, zeker bij grotere of langdurige tentoonstellingen, rijst als er een begrafenis plaatsheeft. Die kan immers niet op voorhand ingepland worden.

Er wordt volop ingezet op valorisatie van het kerkgebouw. De kerk neemt deel aan 'Open Kerken'. In het eerste weekend van juni openen de aangesloten kerken gratis hun deuren over heel België, Luxemburg en Noord-Frankrijk. In dat weekend zorgt de kerk Sint-Blasius voor een tentoonstelling of een concert.

Door de ligging aan fiets- en wandelroutes bezoeken passanten vaak de kerk. De aantekeningen in het gastenboek getuigen daarvan.

Voor de eredienst:

- Weekendvieringen: geen vanaf 2026. Voorheen 50 deelnemers per eredienst;
- Huwelijken: geen in 2025;
- Dopen: geen in 2025;
- Begravenissen: gemiddeld 8 uitvaarten per jaar.

Buiten de eredienst: concerten, voordrachten: gemiddeld 3 per jaar. Jaarlijkse tentoonstelling tijdens Vlissegem Kermis in juni.

De kerk is altijd toegankelijk. De Sint-Blasiuskerk is op toeristisch vlak belangrijk voor zowel het kunsthistorische als het religieuze.

3.2.7 Visie op het toekomstig gebruik en de toekomstige functie

De gemeente, de pastoraal verantwoordelijken, het centraal kerkbestuur en de kerkfabriek Sint-Blasius wensen op korte en middellange termijn de huidige situatie en functie te behouden.

Er wordt volop ingezet op valorisatie van het kerkgebouw. De kerk neemt deel aan 'Open Kerken'. In het eerste weekend van juni openen de aangesloten kerken gratis hun deuren over heel België, Luxemburg en Noord-Frankrijk. In dat weekend zorgt de kerk Sint-Blasius voor een tentoonstelling of een concert.

Ook gaan meermaals concerten door in de kerk, in samenspraak met de dienst cultuur van de gemeente De Haan.

3.3 Heilige Kruisverheffing Wenduine

Figuur 43 - Heilige-Kruisverheffingskerk - zij aanzicht

Figuur 44 - Heilige Kruisverheffingskerke - hoofdingang

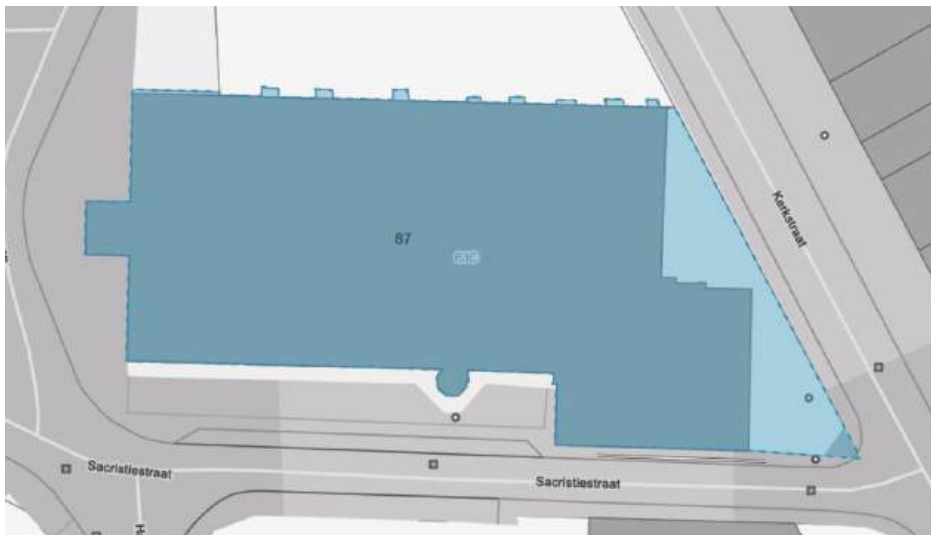
3.3.1 Identificatie

Naam: Heilige Kruisverheffing.

Geografische ligging:

- Kerkstraat 87, 8420 De Haan (Wenduine);
- Provincie West-Vlaanderen;
- Kadasternummer De Haan, 3de afd., Sectie B, perceel 63C;
- ODIS objectnummer OR_20334.

Bij het binnenrijden vanuit de Ringlaan is de kerk gelegen in de centrale woonzone van de deelgemeente Wenduine. De kerk ligt langs de Kerkstraat aan het plein met het oorlogsmonument aan de Harpoenlaan.

Figuur 45 - Ligging Heilige Kruisverheffing

Plaats in kerkelijke structuur:

- Bisdom: bisdom Brugge;
- Dekenaat: Oostende - Blankenberge;
- Pastorale Eénheid: Maria Ster der Zee;
- Parochie: Wenduine.

Eigenaar:

- Schip van de kerk: Kerkfabriek Wenduine;
- Toren van de kerk: Gemeente De Haan.

Architect:

- Alfphonse De Pauw (1906).

Bescherming(en)/vastgesteld:

- Gedeeltelijk beschermd monument OW000468 19/04/1937 (toren);

- Beschermd monument OW000482 03/02/1983 (koor en sacristie);
- Beschermd monument OW001808 20/01/2003 (volledige kerk).

Oppervlakte:

- Oppervlakte exterieur: bruto 1.297 m².

3.3.2 Beschrijving

Inventaris bouwkundig erfgoed/bouwkundig relict.

Vastgesteld als bouwkundig erfgoed via het Ministerieel Besluit van 26.04.2024 (BS 06.05.2024).

Typologie: parochiekerken.

Gewijd aan het Heilig Kruis, de kruisdevotie en bedevaart ontstaan in de 16de eeuw.

Stijl: Gotisch met 17de-eeuwse uitbreidingen en neogotische toevoegingen.

Structuur: driebeukige hallenkerk met vier traveeën, pseudotransept en een koor met vier ongelijke traveeën.

Toren: achzijdige vieringtoren.

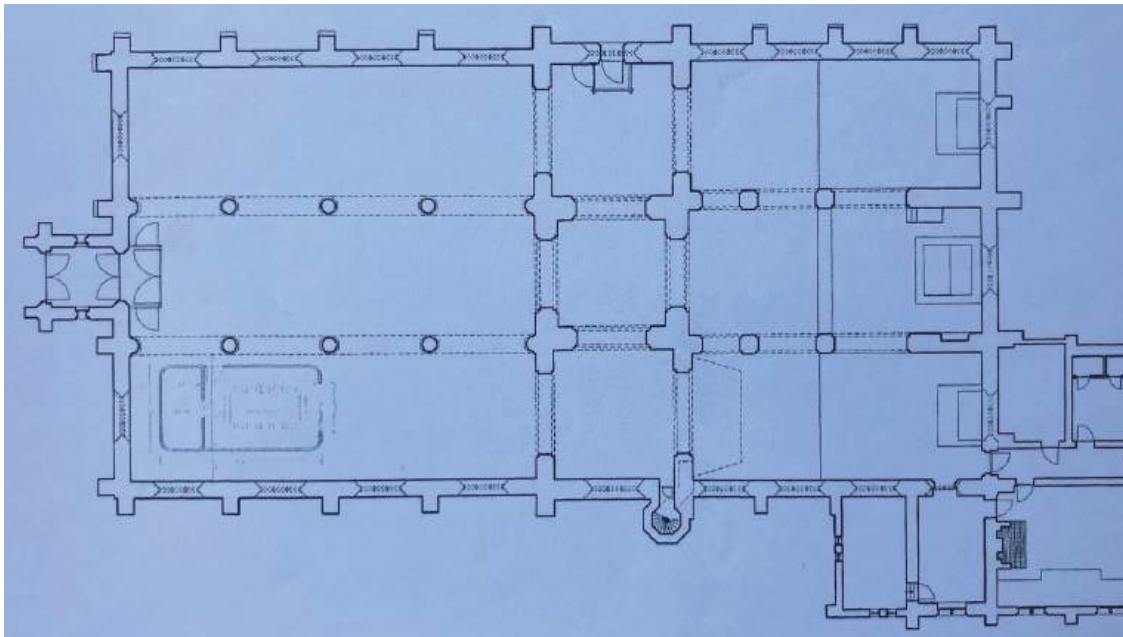
Datering: de kerk staat bekend om zijn kruisdevotie, die teruggaat tot de 16de eeuw.

3.3.2.1 Plattegrond

De kerk Heilige Kruisverheffing behoort tot de parochie Wenduine. De kerk ligt langs de Kerkstraat aan het plein met het oorlogsmonument aan de Harpoenlaan.

Het gebouw heeft een rechthoekige plattegrond.

De plattegrond ontvouwt een georiënteerde, driebeukige hallenkerk op nagenoeg rechthoekig grondplan met achzijdige vieringtoren; een schip van vier traveeën, een pseudotransept van één travee en een koor van vier ongelijke traveeën met vlakke apsis. Sacristie, stook- en bergplaatsen bevinden zich in de zuidoostelijke aanbouw.

Figuur 46 - Plattegrond

3.3.2.2 Cultuurhistorische waarde

De kerk is gewijd aan het Heilig Kruis, de kruisdevotie en bedevaart ontstaan in de 16de eeuw.

In oorsprong een gotische kerk, mogelijk opklimmend tot midden 13de eeuw, gevolgd door een grote bouwcampagne midden 17de eeuw en later, typisch voor de Vlaamse kustkerken, uitgebreid met een neogotisch schip naar ontwerp van Alphonse De Pauw van 1906.

3.3.2.2.1 Historiek

In 1135 werd voor het eerst in een stichtingsakte melding gemaakt van een kapel in Wenduine, afhankelijk van de parochie Uitkerke.

Omstreeks 1185 werd deze kapel tot parochiekerk verheven. In een deel van de huidige kerk zijn nog restanten van deze oude kerk aanwezig, namelijk in het zuidkoor en in de onderbouw van de toren.

De kerk werd verbouwd in de eerste helft van de 13de eeuw. Omstreeks 1290 werd de kerk uitgebreid met zijbeuken en zijkoren. De achthoekige toren is niet meer achteraan de kerk maar als vieringtoren ingebouwd. De kerk zou nu het plattegrond hebben van een kruiskerk met smalle zijbeuken en –koren.

In 1546-1547 wordt aan de toren gewerkt en krijgt de bovenbouw zijn huidig uitzicht, de hoge toren dient tevens als zeebaken met een torenwachter. De zonnewijzer, aangebracht in 1380, wordt vervangen door een uurwerk. In de 16de eeuw worden ook de zijbeuken verbouwd.

In 1555 was er sprake van twee zijkoren, één aan Onze-Lieve-Vrouw (Broederschap van Onze-Lieve-Vrouw) gewijd en één aan het Heilig Kruis (Confrérie van het Heilig Kruis).

In 1566 werd de kerk geteisterd door de Beeldenstorm en raakte vernield. De benedenkerk geraakte in onbruik en valt ten prooi aan vernielingen, de buitenmuren blijven staan. In het Kruiskoor houdt de nu Hervormde Gemeente (protestantse kerk) zijn diensten. Uit rekeningen van 1607 valt op te maken dat het leger de kerk gebruikt als paardenstalling.

Ook daar kwam een einde aan, ten gevolge van de heroveringen door Parma (met Alexander Farnese): we werden opnieuw Rooms.

Vanaf 1609 begon het herstel van de kerk. Omdat het aantal parochianen sterk was verminderd, volstond een kleinere kerk. Het herstel duurde enkele decennia. In 1652 werd het hoofdkoor gerestaureerd, daarna het noordkoor en in 1654 het zuidkoor. De kerk was echter verkleind en de vieringtoren stond nu voor de kerk. In 1719 werd het in onbruik geraakte westelijke deel van de kerk afgebroken. In 1839 wordt de torenspits vervangen door een lage, stompe kap. In 1840-1841 krijgt de kerk een nieuwe marmeren vloer en in 1849 wordt een orgel geplaatst. De restauratie van de vensters dateert van 1870.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Figuur 47 - Achthoekige toren

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Figuur 48 - Gietijzeren kruisbeeld van het toenmalig kerkhof

Omstreeks 1900 ontwikkelt Wenduine zich tot een badplaats en neemt het aantal kerkgangers sterk toe. In 1906 werd, naar ontwerp van Alphonse Depauw, een nieuw westelijk gedeelte van de kerk gebouwd en de toren oogde

toen weer als vieringtoren. In de toren hangen twee klokken: een kleine klok Marie (1921) en een grote klok Renata (1950).

In 1929 werd het kerkhof opgeheven. Een paar gietijzeren kruisbeelden zijn bewaard.

De laatste restauratie werd in opdracht van de kerkfabriek uitgevoerd, eerst het bouwschil en vervolgens het interieur.

De buitenrestauratie had plaats in de periode 2004-2005 onder leiding van architect Roger Catteau uit De Haan. Het metselwerk werd uitgevoerd door de firma Arthur Vandendorpe nv uit Sint-Michiels-Brugge. De firma Desodt uit Leper voerde de dak- en zinkwerken uit. De firma Vandekerckhove uit Ingelmunster restaureerde de gebrandschilderde glasramen.

De binnenrestauratie vond plaats in 2008 onder leiding van architect Hubert Davans uit Brugge en aannemer Seynhaeve uit Hooglede.

3.3.2.2 Interieur

In de sacristie bewaart de parochie enkele oude kerkgewaden.

Figuur 49 - Boorduurwerk op een oud kerkgewaad

Figuur 50- Boorduurwerk op een oud kerkgewaad

In de kerk staan twee oude vaandels met borduurwerk tentoongesteld: Maria en het Heilig Sacrament. De sacristie beschikt over zilveren en gouden vaatwerk: kelken, cibories, monstrans, kannetjes.

Figuur 51 - Vaandel Maria

Figuur 52 - Vaandel Heilig Sacrament

Figuur 53 - Kelk

Figuur 54 - Monstrans

De kerk bezit een preekstoel in rococostijl, midden 18de eeuw, vervaardigd door Jacobus Lauwers.

Hij is versierd met grillige rococomotieven. De oorspronkelijk hangende kuip werd op een voet geplaatst. De wereldbol met het Lam Gods die vroeger onder de kuip stond, dient nu als bekroning van het klankbord. Het Lam Gods staat symbool voor Christus dat het christendom verspreidt over gans de wereld.

Figuur 55 – Preekstoel tegen de zuil van de vieringstoren

Een muurtabernakel in koper is mogelijk 16de-eeuws. Daarboven bevindt zich een mooi beeld in basreliëf van een pelikaan en een koperen beeld van een engel. Alle kunstwerken in koper in de kerk zijn in 2020 professioneel gereinigd.

Figuur 56- Muurtabernakel

Figuur 57 - Pelikaan in basreliëf

Figuur 58 - Engel aan de koperen leuning

Figuur 59 - Engel en Godslamp

Het houten tochtportaal aan de zijingang is van 1643 en ontworpen door F. de Corte.
De glas-in-loodramen dateren van 1930.

Figuur 60 - Koor met hoofdaltaar

Figuur 61 - Glas-in-loodraam in het koor

Het houten kruisbeeld tegen een zuil van de vieringtoren dateert van de 17de eeuw. De legende vertelt dat vissers in hun netten een groot kruisbeeld opvisten. Dit verhaal vormt de basis voor de stichting van de parochiekerk Heilige Kruisverheffing en voor de jaarlijkse zeezegening in Wenduine op Pinkstermaandag.

Figuur 62 - Kruisbeeld

Figuur 63 – Kruisbeeld en preekstoel tegen zuil van de vieringtoren

De zeezegening op Pinkstermaandag

Met de zeezegening wordt van oudsher om bescherming gevraagd voor wie zich op zee begeeft. Tijdens vissersmissen herdenkt men vissers die hun graf op zee vonden.

Traditioneel wordt, als eerste aan de kust, de zee gezegend in Wenduine op Pinkstermaandag. Een traditie die al meer dan 200 jaar standhoudt.

Centraal in dit gebeuren staat de evocatie van de legende van het Heilig Kruis. Volgens eeuwenoud gebruik wordt in de Heilige Sacramentsprocessie het miraculeus kruis door vissers uit Blankenberge meegebracht. Lange tijd nadat de stormvloed het Oud-Wenduine had overspoeld, haalden Blankenbergse vissers een groot kruis op uit zee. Ze brachten het naar het strand. Toen ze de volgende ochtend terugkwamen, was het kruis verdwenen. Enkele weken later haalden ze op dezelfde plek het kruis opnieuw op. Ze begrepen dat op deze plaats de kerk van Oud-Wenduine had gestaan. In een feestelijke stoet brachten ze het kruis naar de nieuwe kerk.

Tijdens een plechtigheid op het strand wordt deze legende jaarlijks uitgebeeld in een samenspel van folklore, dans, muziek en poëzie. Het gebeuren wordt afgesloten met de zeezegening.

De evocatie van de legende start om 11:00 u op het strand t.h.v. de Rotonde. Vooraf gaat in de Heilige-Kruisverheffingskerk om 9:30 u een misviering door. Na de zeezegening, waaraan ook replica van oude vissersboten deelnemen, wordt het Heilige Kruis in een triomfantelijke processie overgebracht naar de kerk.

Figuur 64 - Zeezegening in Wenduine op Pinkstermaandag

Figuur 65 - de zeewijding met H. Sacramentsprocessie waarbij het miraculeuze Kruis door vissers uit Blankenberge werd (en nog steeds wordt) meegebracht. De processie is onder meer te zien langs de zeedijk en de zeezegening vond plaats t.h.v. het voormalige hotel Pauwels

Het kerkinterieur bestaat uit twee secties die onder pastoor Claerebout (1989-2006) door een glazen doorkijkwand met grote vouwdeuren zijn gescheiden. Het voorste en oudste deel is voorbehouden voor de erediensten, terwijl het tweede deel achteraan sinds de jaren 1980 wordt aangewend voor grote kerkdiensten, concerten en tentoonstellingen.

Figuur 66 - Achterzijde van het kerkschip

Figuur 67 - Het kerkschip achteraan

Figuur 68 – Het kerkschip achteraan

Figuur 69 - Tochtportaal

De doopkapel heeft vloertegels uit de 13de eeuw die bij opgravingen werden teruggevonden en tot de oudere kerken hebben behoord. De doopvont heeft een voet in gepolierd arduin en wordt met een gietijzeren traliehekken afgesloten.

Figuur 70 - Doopvont

Figuur 71 - Vloer doopkapel

In het achterste deel van de kerk is een lokaal gebouwd dat dienst doet als vergaderruimte voor de kerkfabriek en bezinningsgroep Ademtocht, en tevens als archiefruimte 'De Kajuit'.

Verdere opdeling is momenteel niet mogelijk.

Figuur 72 - De Kajuit

De reuzen van de gemeente kregen een permanent onderdak in het achterste gedeelte van de kerk, naast de archiefruimte 'De Kajuit'. Bezoekers kunnen ze daar gaan bekijken en ze zijn ook te zien op enkele traditionele evenementen, zoals de jaarlijkse reuzenstoet in juli.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

Figuur 73 - De Wenduinse reuzen

3.3.3 Voorzieningen

Sanitair	Een dubbel toilet in de berging links van de sacristie, niet publiek toegankelijk
Verwarming	Vernieuwde luchtverwarming op aardgas in 2008
Aanzetten klokken + verwarming	Klokken: automatisch systeem van op afstand (app) Verwarming: thermostaat in de kerk
Verlichting	LED verlichting
Keukenvoorziening	Niet aanwezig
Audiosysteem	Geluidsinstallatie met vernieuwde geluidsboxen (vooraan), draadloze micro en nazicht door de firma HIFI Home
Beeldscherm	Een groot beeldscherm HIFIHome
Rolstoel-toegankelijkheid	Een mobiel hellend loopvlak aan het hoofdportaal
Aantal kerkstoelen	262
Diefstal- en brandbeveiliging	Camerabewaking
Bliksembeveiliging	Voorzien door de firma Heleblitz Services
Monumentenwacht	Geen controle

GSM-operatoren	Geen zendmasten voor GSM-operatoren
Zonnepanelen	Geen zonnepanelen

3.3.4 Bouwfysische toestand

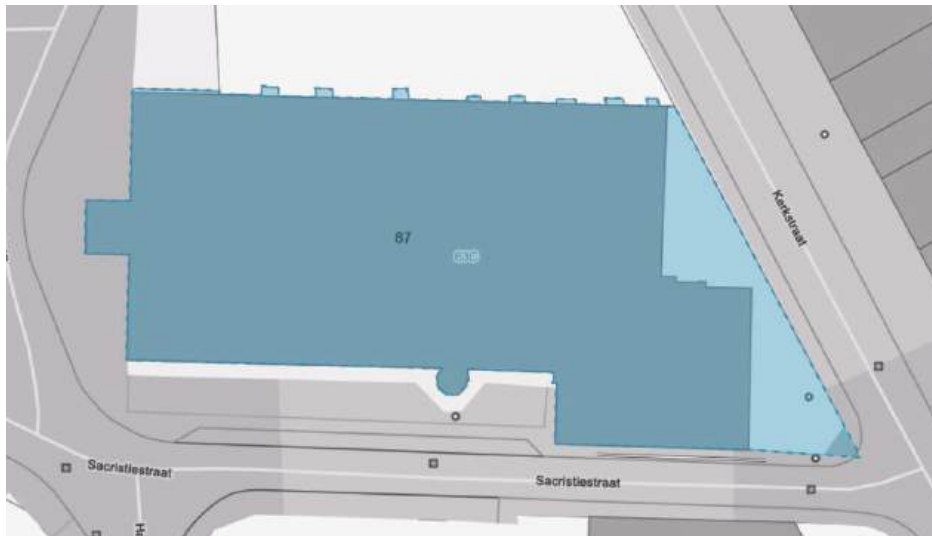
Algemeen is het gebouw in goede staat en de eigenaars wensen dit in de toekomst te behouden.

Het behouden en bewaren van de erfgoedwaarden dient te gebeuren door het uitvoeren van de nodige onderhoudswerken in overleg met en goedkeuring door het Agentschap Onroerend Erfgoed.

3.3.4.1 Financiële gegevens en investeringen

Datum	Uitgevoerde werken
2016	Plaatsen van camerabewaking: 2.324,41 euro (in opdracht van de kerkfabriek)
2016	Bouwen en inrichten van de vergaderzaal 'De Kajuit': 35.335,22 euro (in opdracht van de kerkfabriek)
2017	Elektrische installatie van de vergaderzaal 'De Kajuit': 2.256,00 euro (in opdracht van de kerkfabriek)
2017	Herstellingen binnenzijde kerk: 33.427,54 euro (in opdracht van de kerkfabriek)
2017	Herstelling binnenzijde kerk: 56.631,00 euro (in opdracht van de kerkfabriek)
2018	Herstellingen binnenzijde kerk: 234.244,71 euro (in opdracht van de kerkfabriek)
2019	Vernieuwen gordijnen hoofdaltaar: 3.000,00 euro (in opdracht van de kerkfabriek)
2021	Vernissen van verschillende attributen, leuning zijtabernakel, ...: 10.600,001 euro (in opdracht van de kerkfabriek)
2022	Vernissen van verschillende attributen, zijtabernakel: 2.400,00 euro (in opdracht van de kerkfabriek)
2022	Aankoop microfoons: 1.039,00 euro (in opdracht van de kerkfabriek)
2022	Restauratie Mariavaandel: 3.800,00 euro (in opdracht van de kerkfabriek)
2024	Aanpassing verlichting (LED): 1.017,61 euro Aanpassen Onze-Lieve-Vrouwbeeld: 1.149,99 euro (in opdracht van de kerkfabriek)
2025	Vernieuwen geluidsinstallatie: 5.332,00 euro (in opdracht van de kerkfabriek)

3.3.5 Situering in de ruimtelijke omgeving

Figuur 74 - Geografische ligging kerk Heilige Kruisverheffing

De kerk heeft geen gsm-mast, wel een torenuurwerk. De buitenverlichting werkt op het openbaar verlichtingsnet en werkt tot 24 uur.

De kerk is overdag tussen 09:00 u en 17:00 u toegankelijk buiten de erediensten.

De kerk Heilige Kruisverheffing is vlot bereikbaar, er is parking in de omliggende straten. Deze kerk neemt mede door zijn ligging een centrale plaats in in de badplaats Wenduine.

3.3.6 Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functies

Het kerkgebouw staat ter beschikking van de samenleving voor voordrachten, concerten, vergaderingen, studiedagen, repetities zang, muziek, woordkunst... Uiteraard steeds in afspraak met de beheerders van de kerk.

Ook voor tentoonstellingen is het kerkgebouw beschikbaar. Kleinschalige en tijdelijke tentoonstellingen zijn uiteraard makkelijker inpasbaar dan grote en langdurige tentoonstellingen.

Het achterste gedeelte van de kerk is ruim genoeg om er ook een onderdak te bieden aan langduriger en grotere tentoonstellingen.

Er wordt volop ingezet op valorisatie van het kerkgebouw. De kerk neemt deel aan 'Open Kerken'. In het eerste weekend van juni openen de aangesloten kerken gratis hun deuren over heel België, Luxemburg en Noord-Frankrijk. In dat weekend zorgt de kerk Heilige Kruisverheffing voor een tentoonstelling of een concert.

Ook gaan meermaals concerten door in de kerk, in samenspraak met de dienst cultuur van de gemeente De Haan.

De wekelijkse viering is voorzien om 11:00 uur op zondag en kerkelijke feestdagen.

Daarnaast zijn er doopvieringen, huwelijken, uitvaarten en gebedsvieringen.

Voor de eredienst:

- Gewone eredienst: op zon- en feestdagen: gemiddeld aantal deelnemers: 65;
- Huwelijken: gemiddeld 1 per jaar;
- Dopen: gemiddeld 5 per jaar;
- Begrafenissen: gemiddeld 6 uitvaarten per jaar;

- Vormsel: gemiddeld 7 kinderen per jaar.

Buiten de eredienst: concerten, voordrachten: gemiddeld 2 per jaar.

In het achterste deel van de kerk is een lokaal gebouwd dat dienst doet als vergaderruimte voor de kerkfabriek en bezinningsgroep Ademtocht, en tevens als archiefruimte 'De Kajuit'.

De Wenduinse reuzen staan ook opgesteld naast de archiefruimte.

3.3.7 Visie op het toekomstig gebruik en de toekomstige functie

De gemeente, de pastoraal verantwoordelijken, het centraal kerkbestuur en de kerkfabriek Heilige Kruisverheffing wensen op korte en middellange termijn de huidige situatie en functie te behouden.

Er wordt volop ingezet op valorisatie van het kerkgebouw. De kerk neemt deel aan 'Open Kerken'. In het eerste weekend van juni openen de aangesloten kerken gratis hun deuren over heel België, Luxemburg en Noord-Frankrijk. In dat weekend zorgt de kerk Sint-Blasius voor een tentoonstelling of een concert.

Ook gaan meermaals concerten door in de kerk, in samenspraak met de dienst cultuur van de gemeente De Haan.

3.4 Kerk Sint-Monica in De Haan centrum

We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Figuur 75 - Sint-Monickerk

3.4.1 Identificatie

Naam: Sint-Monicakerk.

Geografische ligging:

- Monicastraat, 8420 De Haan (Klemskerke);
- Provincie West-Vlaanderen;
- Kadasternummer De Haan, 1ste afd., Sectie A, perceel 15N en 14S;
- ODIS objectnummer OR_20334.

De kerk is gelegen in het centrum van de badplaats De Haan, aan de kruising van de Monicastraat en de Kapellestraat.

Figuur 76 - Geografische ligging Sint-Monicakerk

Plaats in kerkelijke structuur:

- Bisdom: bisdom Brugge;
- Dekenaat: Oostende - Blankenberge;
- Pastorale Eénheid: Maria Ster der Zee;
- Parochie: De Haan.

Eigenaar: Gemeente De Haan.

Architecten:

- Hanot;
- Antoine Laenen;
- Joseph Pauwels.

Bescherming(en)/vastgesteld:

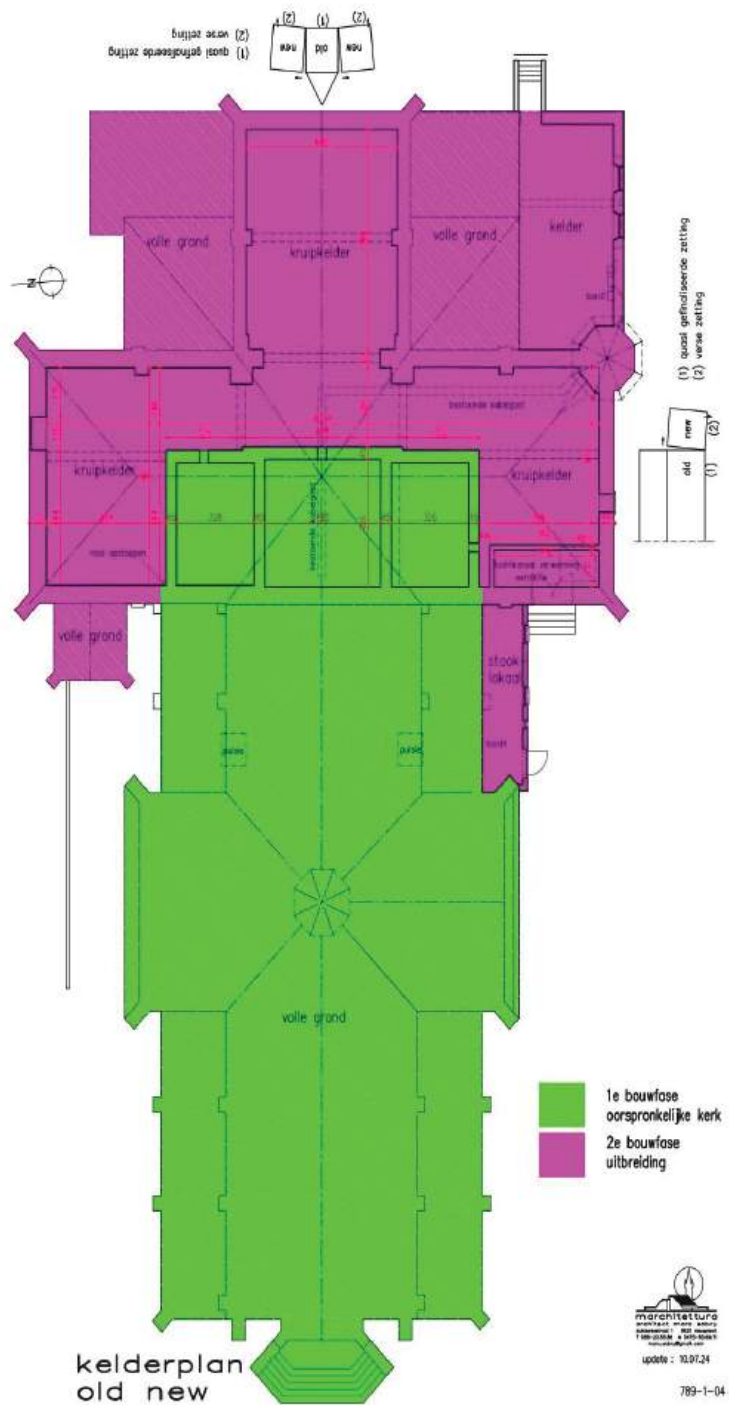
- Het gebouw is niet beschermd als monument maar is wel opgenomen op de inventaris van het bouwkundig erfgoed.
- Deze vaststelling is geldig sinds 14-05-2024.

Oppervlakte

- Interieur kerkgebouw: 884 m².
- Exterieur kerkgebouw: 985 m².

3.4.2 Beschrijving

3.4.2.1 Plattegrond

Figuur 77 - Plattegrond Sint-Monicakerk

3.4.2.2 Cultuurhistorische waarde

3.4.2.2.1 **Historiek**

In 1897 wordt in de concessie tussen de Dantelaan en de Montaignelaan de Willibrorduskapel opgericht. De badplaats is in volle expansie en heeft behoefte aan een groter gebedshuis. Pierre Borre, advocaat in Brussel en grondeigenaar in De Haan, neemt het initiatief om een kerk te bouwen. Pauwels en Hanot zijn de architecten, Guillaume Van Ophem uit Schaarbeek de aannemer. De werken starten in 1899 en meteen worden de toegangswegen naar de kerk aangelegd.

De paters Augustijnen vestigden zich in De Haan op 29 april 1902. Zij huurden twee aanpalende villa's, de Closerie des Lilas en Villa Rusticana, die tijdelijk als residentie werden gebruikt. De eerste prior, pater Stefanus, voltooide de bouw van de reeds in aanbouw zijnde kerk, waarvan de bouwheer, advocaat Pierre Borre uit Brussel, intussen overleden was. De kerkwijding grijpt plaats op 10 september 1902 door Zeer Eerwaarde Heer Petrus Decanniere, pastoor-deken van Oostende. De kerk wordt toegewijd aan de Heilige Monica, de moeder van de Heilige Augustinus. Het klooster dat ondertussen werd opgericht naast de kerk, herbergde een zevental paters. In 1920 ontwerpt de Schaarbeekse architect Antoine Laenen een plan voor een aanzienlijke vergroting van de kerk in neo-Byzantijnse stijl. Deze ambitieuze onderneming wordt fors gereduceerd wegens het plotse overlijden van Eva Mabel Hunter, bewoonster van de villa 'Kerklommer' tegenover de kerk en voornaamste geldschieter. Toch bleef het voornemen bestaan om de kerk te vergroten. Dat gebeurde in 1934 uitgevoerd werd door het aannemersbedrijf Vandekerkhove uit Ingelmunster. De vernieuwde kerk met grondplan in de vorm van een Lotharings kruis en met nieuw transept en koor werd op 11 juli 1934 gewijd door de Provinciaal van de Augustijnenorde in België, bijgestaan door een 40-tal medebroeders die voor deze gelegenheid naar De Haan waren gekomen. Ook het oorspronkelijke klokje (25 kg) werd vervangen door een nieuwe klok van 144,25 kg, die in juli voor een bedrag van 5.408,75 Belgische frank geleverd en gemonteerd werd.

Om verder het godsdienstige en sociale leven in de Haan te stimuleren, beslisten de paters in het begin van 1938 op hun grond naast de kerk een zaal te laten bouwen voor 'sociale en godsdienstige werken'. De nieuwe patronaatzaal kreeg de naam van Sint-Augustinuskring.

In 1954 verwerft de kerk het statuut van zelfstandige kapelanijs, op 30 augustus 1958 wordt Sint-Monica een zelfstandige parochie die door de bisschop op 25 december officieel wordt erkend. Het grondgebied van de nieuwe parochie wordt voor 2/3 geleverd door Klemskerke en 1/3 door Vlissegem.

De Haan was geen gemeente. In 1976, toen de gemeenten werden samengevoegd tot grotere eenheid, werd 'De Haan' de naam van de nieuwe gemeente die ontstond door de fusie van Klemskerke, Vlissegem en Wenduine.

Na precies 100 jaar aanwezigheid van de paters Augustijnen in De Haan, werden in het jaar 2002 de kerk, het klooster, het parochiecentrum (de zaal en bijbehorende terreinen met scoutslokalen) en Ciné Rio overgedragen aan de gemeente De Haan.

Het klooster werd nadien afgebroken en de gemeente bouwde op die plaats een bibliotheek, waarbij het uitzicht refereert aan het voormalig klooster.

Uit metingen van het kerkgebouw rond 2002 bleek dat de aanbouw uit 1934 voor 23 cm was gezakt t.o.v. de eerste kerk. Deze verschuiving is o.a. te zien aan de vloer ter hoogte van het nieuw transept.

Aan de noordoostelijke zijde van het kerkkoor werd een annexe bijgebouwd, voorzien van bureau, vergaderruimte en sanitair. Dit Parochie-onthaal kreeg de naam Huize Ostia met adres: Grotestraat 14, 8420 De Haan.

In het najaar van 2003 vertrekt de laatste Augustijn uit De Haan. Van dan af is er een diocesaan priester (van het bisdom) werkzaam.

Daarna werden het kerkkoor en de sacristie gerenoveerd en gemoderniseerd in de loop van het jaar 2005.

In het voorjaar 2006 werd de bergruimte aan de linkerzijde van het koor omgebouwd tot winterkapel.

In Ostia gaan vele vergaderingen door van de parochies in de federatie, overlegmomenten binnen de federatie en de dekenij, de kerkfabrieken, gesprekken met mensen met een vraag of nood, rouwgesprekken, gesprekken bij doop, huwelijk of uitvaart, vergaderingen voor catechese en school, vormingsmomenten.

Figuur 78 - Onthaalruimte Ostia

3.4.2.2 Exterieur gebouw

De Monicakerk is een vrijstaande, georiënteerde neogotische basiliek met driebeukige benedenkerk van zes traveeën met pseudotransept met vlakke afsluiting, transept en koor met twee zijkoren van twee traveeën en vlakke apsis en sacristie in de zuidoosthoek.

Het is een bruingele baksteenbouw boven een gecementeerde plint met imitatievoegen en blauwhardstenen kordon. Voor de gootlijsten met tanden- en muizentandlijsten en de geprofileerde omlijsting van de spitsboogopeningen werden rode baksteen gebruikt. Het dak is opgebouwd met leien bedakingen (zadel- en lessenaarsdaken) met dakruiter als klokkentoren op de kruising met het pseudotransept. De traveeën worden geritmeerd door steunberen tegen de westgevel en op de hoeken. De bekronende kruisen op de west- en eindgevels zijn verdwenen.

De westgevel bevat een vooruitspringend portaal onder zadeldak. De rechthoekige inkomdeur onder blauwhardstenen latei (balk), gevat in een spitsboogomlijsting en is afgewerkt met een boogveld met de afbeelding van de heilige Monica met opschrift 'SANCTA MONICA ORA PRO NOBIS' en 'ORD. S. AUGUSTINI HAAN AAN ZEE'. Daarboven staat een groot drielichtvenster.

Figuur 79 – Boven het ingangsportaal is een boogveld met de afbeelding van de heilige Monica *Figuur 80 – Voorgevel met ingang*

De zijgevels worden getypeerd door lancetvormige spitsboogvensters, drielichten bij de transepten. Aan de noordbeuk is een bijkomende ingang. Tussen de sacristie en het zuidtransept is een traptoren. Centraal staat een achthoekige klokkentoren onder ingesnoerde naaldspits en met houten romp, opengewerkt met galmgaten.

Herplaatsing van de dakruiter als klokkentoren in 2007

Op 11 februari 2003 werd de torenspits afgenomen. Gedurende de dakwerkzaamheden was gebleken dat het hout ter hoogte van de galmborden ernstig was doorgerot en er daardoor instortingsgevaar bestond. Op 24 mei 2007 worden de nieuwe, wijnrode tamboer en de herstelde torenspits met een nieuw kruis teruggeplaatst.

De nok zit op 18,77 m boven het voetpad aan de westgevel. De bovenkant van de haan zit op 31,74 m. De kerk is 45 m lang en 26,36 m breed.

De vernieuwde tamboer (trommelaar) is voorzien van het klokje, dat vanaf 1935 wel aanwezig was, maar nooit heeft gewerkt. Het weegt ongeveer 144 kg.

De werken van de vernieuwing van de dakruiter, nieuwe loopbruggen en dakdichtingswerken werden uitgevoerd door de nv Vandendorpe Arthur uit Zedelgem.

3.4.2.2.3 Interieur gebouw

Bepleisterde en witgeschilderde muren met imitatievoegen. Houten spits-tongewelven (alleen westelijk deel) en bakstenen kruisribgewelven (oostelijke aanbouw) steunen op ronde, witstenen zuilen en bundelpijlers op achthoekige sokkels en loofwerkkapitelen. Scheibogen-arcade (open bogen op pijlers) met bakstenen spitsbogen en vensterzone met kleine spitsboogvensters (glas in lood). Vloer met gele, rode en grijze cementtegels.

Figuur 81 - Interieur

Figuur 82 - Scheibogen-arcade

3.4.2.2.4 Meubilair

Sober neogotisch meubilair onder meer biechtstoelen, offerblokken en geschilderde kruisweg. In het koor glasramen met afbeeldingen van heiligen o.a. de Heilige Augustinus en de Heilige Monica.

Het orgel is gebouwd door orgelbouwer Jos Loncke & zonen (Esen) en dateert van circa 1968

Figuur 83 - Glas in lood in het koor

Figuur 84 – Augustinus – Christus - Monica

Figuur 85 - Biechtstoel

Links en rechts van het koor is er een devotie voor Maria en de Heilige Rita. Mensen komen er kaarsen branden. Daar zijn veilige oliekaarsen voorzien maar er staan ook twee elektrische kaarsentafels. Rechts in de kruisbeuk op het zij-altaar staat er een standbeeld van de Heilige Augustinus.

Figuur 86 - Heilige Maria

Figuur 87 - Heilige Rita

Figuur 88 - Heilige Augustinus

Achteraan de kerk is er een rouwhoek opgebouwd en een kring rond de doopvont. De arduinen doopvont van 1870 komt uit de parochiekerk Sint-Rochus Kortrijk. Sedert 2001 beschikt de kerk Sint-Monica over een vaste doopvont die in het interieur bij de arduinen voeten van de kerkzuilen past.

Figuur 89 - Doopvont

Figuur 90 - Rouwhoek

Mensen vinden in de kerk stilte, rust en vrede.

Bij de inkom vindt de bezoeker gebedsblaadjes, liturgische vieringen, aankondigingen en kalender.

Het beeldscherm in het koor, naast het altaar spreekt mensen in de liturgie aan om meer betrokken mee te bidden en te zingen. Het wordt ook gebruikt bij uitvaarten om momenten uit het leven van de overledene te tonen Het koor

De ruimte van het koor vooraan is zo'n vijftien jaar geleden nieuw ingericht: nieuw altaar, ambo, houten podium in tapijt, tabernakel uit stenen van het vroeger altaar. Links vooraan hangt een kunstig kruisbeeld in keramiek in vijf taferele. Centraal staat Christus als de verrezene/opgestane. Het kruisbeeld is een geschenk van de paters Augustijnen.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Figuur 91 - Koor

Na de renovatie van het interieur van de kerk komt er in het koor vooraan tegen de muur een houten altaarretabel toegewijd aan de Heilige Jozef. Het gaat om een polychroom neo-gotisch kunstwerk dat in het interieur heel goed zal passen en in de kerkruimte een meerwaarde zal bieden.

3.4.3 Voorzieningen

Sanitair	In de parochiezaal 'Ons Huis' via de ingang de gemeentelijke jeugddienst (Monicastraat 13) en is publiek toegankelijk Tussen de sacristie en Ostia, niet publiek toegankelijk.
Verwarming	Vernieuwde gasverwarming in 2024 door Beltherm en Snick
Aanzetten klokken + verwarming	Bediening op afstand via een app
Verlichting	Het grotendeel van de lampen vervangen in LED. De overige lampen zijn halogeenlampen
Keukenvoorziening	In de parochiezaal 'Ons Huis' en in het parochie-onthaal
Audiosysteem	Geluidsinstallatie met twaalf vernieuwde geluidsboxen, headset, draadloze micro, regelmatig nazicht door de firma
Beeldscherm	Groot beeldscherm en bijkomend kleiner scherm Hifi Home
Rolstoel-toegankelijkheid	Een hellend vlak langs de linker zij-ingang langs de noordzijde van de kerk
Aantal kerkstoelen	370
Diefstal- en brandbeveiliging	Brandbeveiliging en camerabewaking aanwezig
Bliksembeveiliging	Voorzien door de firma Heleblitz Services
Monumentenwacht	Jaarlijkse controle
GSM-operatoren	Geen zendmasten voor GSM-operatoren In de toren is wel een antenne van het gemeentebestuur aanwezig om dataverkeer tussen het gemeentehuis en andere gemeentelijke gebouwen te verzekeren

Zonnepanelen	Aanwezig – 29.240 Wp (68 zonnepanelen, gelegd in 2024) op het zuidelijk dakdeel De geïnjecteerde energie is gekoppeld aan de EAN-code van de gemeentelijke bibliotheek Canticleer, Grotestraat 10 (energiedelen).
--------------	--

3.4.4 Bouwfysische toestand

De kerk is geen beschermd monument, maar past perfect in het centrale dorpszicht van De Haan, dat dateert van het einde van de negentiende eeuw.

Aangezien het niveau van de kerkvloer ongeveer 1,20 m boven het straatniveau uitkomt, werd ten behoeve van rolstoelgebruikers, aan de linkerkant/noordzijde van het kerkgebouw, een helling aangebracht die uitkomt in het zijportaal.

Het gebouw zelf is in goede staat aangezien het de voorbije jaren in verschillende fasen werd gerestaureerd, waarbij toren, dak en dakgoten werden vernieuwd en ramen en buitenmuren een grondige beurt kregen. Het dak van de kerk werd in 2024 tevens voorzien van zonnepanelen.

Monumentenwacht doet een jaarlijkse controle van het gebouw, waarbij vastgestelde problemen in een inspectieverslag worden vermeld en stelselmatig worden aangepakt in samenspraak met de gemeente.

Op 1 september 2025 startte de binnenrenovatie zoals het herstellen en versterken van de centrale steunboog. Heel wat barsten en breuken in de spitsbogen en muren werden bouwkundig aangepakt. Ook de volledige houten en stenen zoldering werden terzelfdertijd grondig gereinigd en geïsoleerd.

In 2026 zal de laatste vernieuwingsfase uitgevoerd worden, met name de restauratiewerkzaamheden aan de buitengevels van de kerk.

In de toekomst zou dan de elektriciteit en vloer vernieuwd moeten worden, verlichting en geluid aangepast moeten worden, en de schilderwerken nog uitgevoerd moeten worden. Het kerkbestuur is vragende partij voor een eigentijdse vernieuwing van het kerkportaal. Er een vernieuwde inrichting van de doop- en rouwhoek.

3.4.4.1 Financiële gegevens en investeringen

Datum	Uitgevoerde werken
2007	Herstel van de dakruiter, loopbruggen, dakdichtingswerken: 120.822,36 euro (in opdracht van de gemeente De Haan)
2018 - 2022	Vervangen verschillende Ledlampen: 4.233,71 euro (in opdracht van de kerkfabriek)
2019	Plaatsing van netten ter bescherming glasramen: 9.528,75 euro Herstelling van glas-in-loodramen: 6.249,65 euro (in opdracht van gemeente De Haan)
2020 - 2025	Vernieuwen van de verwarmingsinstallatie: 172.908,22 euro Studie voor schilderwerken: 14.068,67 euro Aankoop van audiovisuele middelen: 15.705,00 euro Arte Grossé (tapijt, grondige schoonmaak diverse stukken en aankoop evangelarium): 11.119,44 euro Verhuis van het Altaar-retabel Sint-Jozef (naar een voorlopige opslagplaats): 1.963,46 euro Plaatsing van de doopvont: 1.573,00 euro Plaatsen van een bord met overzicht van de uren van de vieringen: 1.197,90 euro

	Asbestonderzoek: 877,25 euro (in opdracht van de kerkfabriek)
2023 - 2024	Herstelling van glas-in-loodramen: 164.445,00 euro (in opdracht van gemeente De Haan)
2024	Plaatsen van zonnepanelen: 34.820,00 euro (in opdracht van gemeente De Haan)

3.4.4.2 Geplande investeringen

Datum	Uit te voeren werken
2026	Restauratiewerken buitengevels: 320.000,00 (in opdracht van gemeente De Haan)

3.4.5 Situering in de ruimtelijke omgeving

De kerk ligt in het centrum van De Haan, dichtbij de Stationsstraat als winkelstraat. Hierdoor is het vrij gemakkelijk om zich te voet ter plaatse te begeven. Tevens is er voldoende gelegenheid om een wagen te parkeren op pleinen die gelegen zijn op enkele minuten loopafstand van de kerk. Tram-en bushalte bevinden zich ook op enkele minuten stappen van de kerk.

Figuur 92 - Situering van de kerk

3.4.6 Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Tot op heden wordt de kerk gebruikt voor de eredienst. De eucharistieviering heeft plaats op zondag en op kerkelijke feestdagen. Andere sacramentele vieringen, uitvaarten en gebedsvieringen gaan regelmatig door.

Catechese, voorbereiding van de communie en vorming kunnen in de kerk plaats hebben. Ook de nabijgelegen vrije basisschool 'De Zeeboon' is sterk betrokken bij diverse vieringen in de kerk.

De repetities van het zangkoor vinden op elke woensdag in de kerk plaats.

Daarnaast wordt er volop ingezet op valorisatie van het kerkgebouw. De kerk neemt deel aan 'Open Kerken'. In het eerste weekend van juni openen de aangesloten kerken gratis hun deuren over heel België, Luxemburg en Noord-Frankrijk. In dat weekend zorgt de kerk Sint-Monica voor een tentoonstelling of een concert.

Ook gaan er meermaals concerten door in de kerk, in samenspraak met de dienst cultuur van de gemeente De Haan. Zo maakt de muziekorganisatie ZEE-renades met haar klassieke concerten, de kunstacademie De Haan en de stedelijke academie van Blankenberge gebruik van de kerk. Soms vragen jongerenkoren (op reis) een optreden aan in de kerk. In de kerkruimte gaan ook lezingen en tentoonstellingen door.

De kerk blijft open gedurende het hele jaar van 08:00 uur tot 17:00 uur en is voorzien van camerabewaking.

Aangezien de kerk gelegen is in een badplaats aan de kust, is het kerkbezoek vrij intens, niet alleen tijdens de zomermaanden, maar ook daarbuiten. Veel toeristen nemen de gelegenheid te baat om in de vakantieperiode de eredienst bij te wonen of om even een moment van stilte en bezinning te houden. Ook op zondagen gedurende het jaar is er een aanvaardbare bezetting van de kerk. De wekelijkse inzet van een koor op zondag vormt een meerwaarde voor de vormgeving van de liturgie.

Voor de eredienst:

- Gewone eredienst: op zon- en feestdagen: gemiddeld aantal deelnemers: 80;
- Huwelijken: gemiddeld 1 per jaar;
- Dopen: gemiddeld 14 per jaar;
- Begrafenissen: gemiddeld 13 uitvaarten per jaar;
- Vormsel: gemiddeld 20 kinderen per jaar.

Buiten de eredienst: concerten, tentoonstellingen, voordrachten: gemiddeld 3 per jaar, voorstelling van de nabij gelegen basisschool, repetities van het zangkoor.

3.4.7 Visie op het toekomstig gebruik en de toekomstige functie

3.4.7.1 Onderbouwde visie

De kerk blijft in gebruik als parochiekerk met al de functies die daaraan verbonden zijn. Gezien het aantal kerkgangers zal daar in de nabije toekomst waarschijnlijk geen verandering in komen. De kerk ligt centraal in de gemeente en in een dicht bewoonde zone. De kerk blijft het hart van de gemeente. De kerk slaagt erin mensen bij mekaar te brengen en ondersteunt deze verbindende functie. Op zondag blijven een aantal kerkgangers trouw de parochie opzoeken voor de weekendviering. En op cruciale scharniermomenten in hun leven willen mensen zonder kerkbinding toch de kerk opzoeken.

De kerkruimte is heel geschikt voor de liturgie. Met de kerkgangers is er oogcontact en betrokkenheid. Het gaat om een open kerk zonder pilaren en er is plaats voor 370 stoelen.

Uiteraard daalt de kerkpraktijk, net zoals elders in West-Europa. Deze trend heeft alles te maken met de secularisering. De medewerking door vrijwilligers wordt moeilijk. Vooral de aanwezigheid en betrokkenheid van jongeren of jonge gezinnen is weggefallen. Toch blijft in deze centraal gelegen parochiekerk de vorming en

werking met kinderen en jongeren waardevol en haalbaar. De parochie blijft deze kans te baat nemen en uitwerken. De scholen en de initiatiesacramenten vormen een belangrijke invalshoek. De vieringen kunnen zeker kindgericht zijn of uitgewerkt met jonge mensen.

De diocesane beleidsploeg Brugge schreef in juni 2025 dat de prieterraad en de dekenvergadering van mening zijn dat we best de krachten bundelen met het oog op eucharistie op zondag en nu geen gebedsvieringen op zondag introduceren. Nu beginnen met gebedsdiensten op zondag in lokale gemeenschappen zou de versnippering in de hand werken. De zondagse eucharistie is hét moment waarop gelovigen worden samen geroepen. In plaats van versnippering willen we inzetten op concentratie.

Het toekomstig gebruik zal rekening houden met het pastoraal plan 2025 van de pastorale eenheid.

3.4.7.2 Plan van aanpak rond nevenfuncties of herbestemming

De kerk voorziet nog meer in de toekomst een aanbod tot ruimte voor medegebruik in het kader van maatschappelijke initiatieven, culturele activiteiten en didactische vormingspistes. Steeds vragen we uitdrukkelijk om respect voor het eigen karakter van de kerk.

Inzake herbestemming is er voor het ogenblik geen nieuwe behoefte. Een typisch kerkgebouw leent zich niet onmiddellijk daarvoor. Het centraal kerkbestuur volgt de toestand en evolutie van de plaatselijke geloofsgemeenschap op, en de gemeentelijke overheid wordt hiervan op de hoogte gehouden. Daarbuiten wordt ook zoveel mogelijk ingezet op valorisatie van het kerkgebruik in samenspraak met het Centraal Kerk Bestuur en de gemeente De Haan.

4 BESLUIT

In de volgende beleidsperiode zal er in De Haan geen enkele kerk aan de eredienst worden onttrokken. Bijvoorbeeld in de vorige beleidsperiode wel gebeurd is met de Heidekapel op de wijk Vosseslag.

Bij een vermindering van het aantal voorgangers in de pastorale eenheid, vanaf 2026, werd wel een nieuw systeem ingevoerd voor de weekendvieringen in de kerken van De Haan. Dit zal vooral een impact hebben op de Sint-Clemens in Klemskerke en de Sint-Blasius in Vlissegem. Vanaf 2026 vallen voor deze kerken de weekendvieringen weg en zullen er enkel nog vieringen op aanvraag mogelijk zijn: dopen, huwelijken, uitvaarten en jubilea.

5 BRONNEN

[Maria, Ster der Zee](#)

[Sint-Blasiuskerk \(Vlissegem\) - Wikipedia](#)

[Sint-Clemenskerk \(Klemskerke\) - Wikipedia](#)

[Heilige-Kruisverheffingskerk \(Wenduine\) - Wikipedia](#)

[Sint-Monicakerk \(De Haan\) - Wikipedia](#)

[Kerk van Sint-Blasius te Vlissegem \(De Haan\) - Ontdek deze open en gastvrije religieus gebedshuis | Open Kerken](#)

[Kerk van Sint-Clemens te Klemskerke \(De Haan\) - Ontdek deze open en gastvrije religieus gebedshuis | Open Kerken](#)

[Kerk van Heilige Kruisverheffing te Wenduine \(De Haan\) - Ontdek deze open en gastvrije religieus gebedshuis | Open Kerken](#)

[Kerk van Sint-Monica te De Haan - Ontdek deze open en gastvrije religieus gebedshuis | Open Kerken](#)

[Zeezegeningen | Kusterfgoed](#)

Inventaris Onroerend Erfgoed 2026: *Parochiekerk Sint-Blasius met kerkhof* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/54607> (geraadpleegd op 14 februari 2026). DELEPIERE A.-M., HUYS M. & KERRINCKX H. 2005: *Inventaris van het bouwkundig erfgoed, Provincie West-Vlaanderen, Gemeente De Haan*.

Inventaris Onroerend Erfgoed 2026: *Parochiekerk Sint-Clemens met kerkhof* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/54585> (geraadpleegd op 14 februari 2026). BOT B. & ACKE B. 2012: Archeologisch onderzoek Sint-Clemenskerk Klemskerke (West-Vlaanderen), *Archaeologia Mediaevalis* 35, 38-41.

Inventaris Onroerend Erfgoed 2026: *Parochiekerk Heilige Kruisverheffing* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/54694> (geraadpleegd op 14 februari 2026).

Inventaris Onroerend Erfgoed 2026: *Parochiekerk Sint-Monica* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/54490> (geraadpleegd op 14 februari 2026).

6 LIJST VAN FIGUREN

Figuur 1 - Sint-Clemenskerk.....	8
Figuur 2 - Plattegrond.....	10
Figuur 3 - Sint Petrus.....	11
Figuur 4 - Sint Clemens.....	11
Figuur 5 - Sint Barbara.....	11
Figuur 6 - Voorgevel.....	12
Figuur 7 - Interieur.....	13
Figuur 8 - Hoofdaltaar.....	14
Figuur 9 - Orgel.....	14
Figuur 10 - Biechtstoel.....	14
Figuur 11 - Doopvont.....	14
Figuur 12 - Preekstoel.....	14
Figuur 13 – Preekstoel: detail Johannes doopt Christus.....	14
Figuur 14 - Kruisbeeld.....	15
Figuur 15 - Monstrans.....	15
Figuur 16 - Wierookvat en kannetjes.....	15
Figuur 17 - Kerkhof.....	16
Figuur 18 - Geografische ligging Sint-Clemenskerk.....	18
Figuur 19 - Sint-Blasiuskerk - vooraanzicht.....	20
Figuur 20 - Sint-Blasiuskerk met kerkhof (zijaanzicht).....	20
Figuur 21 - Plattegrond.....	23
Figuur 22 - Doopvont.....	24
Figuur 23 - Biechtstoel.....	25
Figuur 24 - Heilige Blasius.....	25
Figuur 25 - Zijbeuk noord.....	25
Figuur 26 - Onze Lieve Vrouw met kind uit 1639.....	25
Figuur 27 - Terracotta beeldjes ter nagedachtenis van de slachtoffers van WO I.....	26
Figuur 28 - Heilige Blasiuskapel.....	26
Figuur 29 – Relikwiehouder met een relikwie van de Heilige Blasius.....	26
Figuur 30 - Kledij van een kerkbaljuw.....	27
Figuur 31 - Koormantel.....	27
Figuur 32 - Kerkschip met koor.....	27
Figuur 33 - Hoofdaltaar.....	28
Figuur 34 – Hoofdaltaar en koor.....	28
Figuur 35 - Tafereel van de cijnspenning.....	28
Figuur 36- Dee geboorte van Christus.....	28
Figuur 37 - Aanbidding van de drie wijzen.....	29
Figuur 38 - Orgel.....	29
Figuur 39 – Achterzijde kerkschip en kerkorgel.....	29
Figuur 40 - Kerkportaal.....	30
Figuur 41 - Kerkhof met de graven van de vliegtuigbemanning.....	30
Figuur 42 – Geografische ligging Sint-Blasiuskerk.....	33
Figuur 43 - Heilige-Kruisverheffingskerk - zijaanzicht.....	35
Figuur 44 - Heilige Kruisverheffingskerke - hoofdingang.....	35
Figuur 45 - Ligging Heilige Kruisverheffing.....	36
Figuur 46 - Plattegrond.....	38
Figuur 47 - Achthoekige toren.....	39
Figuur 48 - Gietijzeren kruisbeeld van het toenmalig kerkhof.....	39
Figuur 49 - Boorduurwerk op een oud kerkgewaad.....	40
Figuur 50- Boorduurwerk op een oud kerkgewaad.....	40
Figuur 51 - Vaandel Maria.....	40
Figuur 52 - Vaandel Heilig Sacrament.....	40

Figuur 53 - Kelk.....	40
Figuur 54 - Monstrans	40
Figuur 55 – Preekstoel tegen de zuil van de vieringstoren.....	41
Figuur 56- Muurtabernakel	41
Figuur 57 - Pelikaan in basreliëf	41
Figuur 58 - Engel aan de koperen leuning.....	41
Figuur 59 - Engel en Godslamp	41
Figuur 60 - Koor met hoofdaltaar.....	42
Figuur 61 - Glas-in-loodraam in het koor	42
Figuur 62 - Kruisbeeld	42
Figuur 63 – Kruisbeeld en preekstoel tegen zuil van de vieringstoren	42
Figuur 64 - Zeezegening in Wenduine op Pinkstermaandag	43
Figuur 66 - de zeewijding met H. Sacramentsprocessie waarbij het miraculeuze Kruis door vissers uit Blankenberge werd (en nog steeds wordt) megedragen. De processie is onder meer te zien langs de zeedijk en de zeezegening vond plaats t.h.v. het voormalige hotel	43
Figuur 67 - Achterzijde van het kerkschip	44
Figuur 68 - Het kerkschip achteraan.....	44
Figuur 69 – Het kerkschip achteraan	44
Figuur 70 - Tochtportaal	44
Figuur 71 - Doopvont	45
Figuur 72 - Vloer doopkapel.....	45
Figuur 73 - De Kajuit.....	45
Figuur 74 - De Wenduinese reuzen	46
Figuur 75 - Geografische ligging kerk Heilige Kruisverheffing	48
Figuur 76 - Sint-Monicakerk	50
Figuur 77 - Geografische ligging Sint-Monicakerk	51
Figuur 78 - Plattegrond Sint-Monicakerk.....	53
Figuur 79 - Onthaalruimte Ostia.....	55
Figuur 80 – Boven het ingangsportaal is een boogveld met de afbeelding van de heilige Monica	56
Figuur 81 – Voorgevel met ingang.....	56
Figuur 82 - Interieur	57
Figuur 83 - Scheibogen-arcade.....	57
Figuur 84 - Glas in lood in het koor	58
Figuur 85 – Augustinus – Christus - Monica	58
Figuur 86 - Biechtstoel	58
Figuur 87 - Heilige Maria	59
Figuur 88 - Heilige Rita	59
Figuur 89 - Heilige Augustinus.....	59
Figuur 90 - Doopvont	59
Figuur 91 - Rouwhoek	59
Figuur 92 - Koor.....	60
Figuur 93 - Situering van de kerk.....	62

7 GOEDKEURING BISDOM

Brugge, 29 augustus 2025

Aan E.H. Jos De Muynck
Pastoor Federatie De Haan
Koordestraat 13
8420 De Haan

Geachte heer pastoor,

Betreft : geactualiseerd kerkenbeleidsplan De Haan
uw mail van 27 augustus 2025
goedkeuring door het erkend representatief orgaan

Het door u aan het bisdom Brugge overgemaakte kerkenbeleidsplan De Haan werd voorgelegd aan de bijeenkomst van de beleidsploeg van het bisdom Brugge van 29 augustus 2025.

Het voorgelegde kerkenbeleidsplan voorziet voor de 4 parochiekerken in de gemeente De Haan op heden in gebruik eredienst met inzet op valorisatie.

De diocesane beleidsploeg heeft geen bezwaren bij het voorgelegde kerkenbeleidsplan en de daarin opgenomen visie op het gebruik en de functie voor de 4 parochiekerken in de gemeente De Haan.

In het kerkenbeleidsplan is sprake van mogelijke toekomstige opportuniteiten inzake nevenbestemming en dit vooral voor de kerk Heilige Kruisverheffing Wenduine. Wanneer dergelijke opportuniteit zich voordoet, dient de vraag officieel gesteld te worden aan het bisdom en op dat moment zal de situatie in concreto beoordeeld worden overeenkomstig de richtlijnen van de Vlaamse bisschoppen.

Na de bespreking in de beleidsploeg verleent monseigneur Lode Aerts, bisschop van Brugge, in zijn hoedanigheid van erkend representatief orgaan goedkeuring aan het kerkenbeleidsplan De Haan.

Gelieve de gemeente, het centraal kerkbestuur, de kerkfabrieken en de pastoraal verantwoordelijken van deze goedkeuring op de hoogte te brengen.

Eventuele wijzigingen aan dit kerkenplan dienen opnieuw ter goedkeuring aan de bisschop van Brugge voorgelegd te worden.

In opdracht voor monseigneur Lode Aerts,

Bart Vercauteren

Bisschoppelijk gedelegeerde
Bisdom Brugge - dienst kerkfabrieken

9 BIJLAGEN

9.1 Bijlage 1

Beheersplan Vlissegem Sint-Blasiuskerk.